

www.aegean.gr

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

Σχολή Περιβάλλοντος
Τμήμα Επιστημών της Θάλασσας

Θαλάσσια Τηλεπισκόπηση και οργάνωση πληροφορίας

Διάλεξη 8. Εισαγωγή στις μετρήσεις Επιφανειακής
Θερμοκρασίας Θάλασσας (ΕΘΘ)

Dr. Κωνσταντίνος Ν. Τοπουζέλης

Περιεχόμενα μαθήματος

Το μάθημα αποτελείται από τις ακόλουθες ενότητες:

- (1) Εισαγωγή στην Θαλάσσια Τηλεπισκόπηση
- (2) Τροχιές, δέκτες και δορυφόροι
- (3) Ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία και τηλεπισκόπηση
- (4) Ψηφιακή δορυφορική τηλεπισκοπική απεικόνιση
- (5) Ψηφιακή επεξεργασία απεικόνισης**
- (6) Γεωμετρική διόρθωση – ταξινόμηση απεικόνισης
- (7) Θαλάσσια τηλεπισκόπηση: από τα δεδομένα στις εφαρμογές
- (8) Εισαγωγή στις μετρήσεις επιφανειακής θερμοκρασίας θάλασσας**
- (9) Εισαγωγή στις δορυφορικές μετρήσεις ωκεάνιου χρώματος**
- (10) Εισαγωγή στη μικροκυματική τηλεπισκόπηση
- (11) Φωτοερμηνεία θαλάσσιων και ατμοσφαιρικών φαινομένων**
- (12) Ολοκληρωμένες εφαρμογές θαλάσσιας τηλεπισκόπησης

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Εισαγωγή στις μετρήσεις Επιφανειακής Θερμοκρασίας Θάλασσας (ΕΘΘ)

Επιφανειακή θερμοκρασία θάλασσας: ορισμός, βασικές έννοιες

Βασικές αρχές ραδιομετρίας

Υπέρυθρα ραδιόμετρα και παθητικά ραδιόμετρα μικροκυμάτων

Δορυφορικές μετρήσεις ημέρας και νύχτας

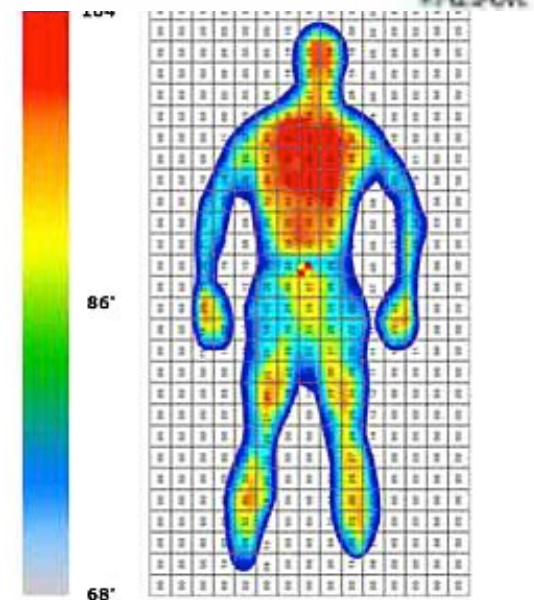
Περιορισμοί και σφάλματα δορυφορικών μετρήσεων ΕΘΘ

Ημερήσια μεταβλητότητα και ΕΘΘ

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Η θερμοκρασία ενός αντικειμένου μπορεί να μετρηθεί με δύο τρόπους:

1. Μετρώντας την εσωτερική του θερμοκρασία, η οποία οφείλεται στην κινητική δύναμη των ατόμων του και υπολογίζεται με ένα θερμόμετρο.
2. Μετρώντας την εξωτερική του θερμοκρασία και υπολογίζεται από την ακτινοβολία που εκπέμπει.

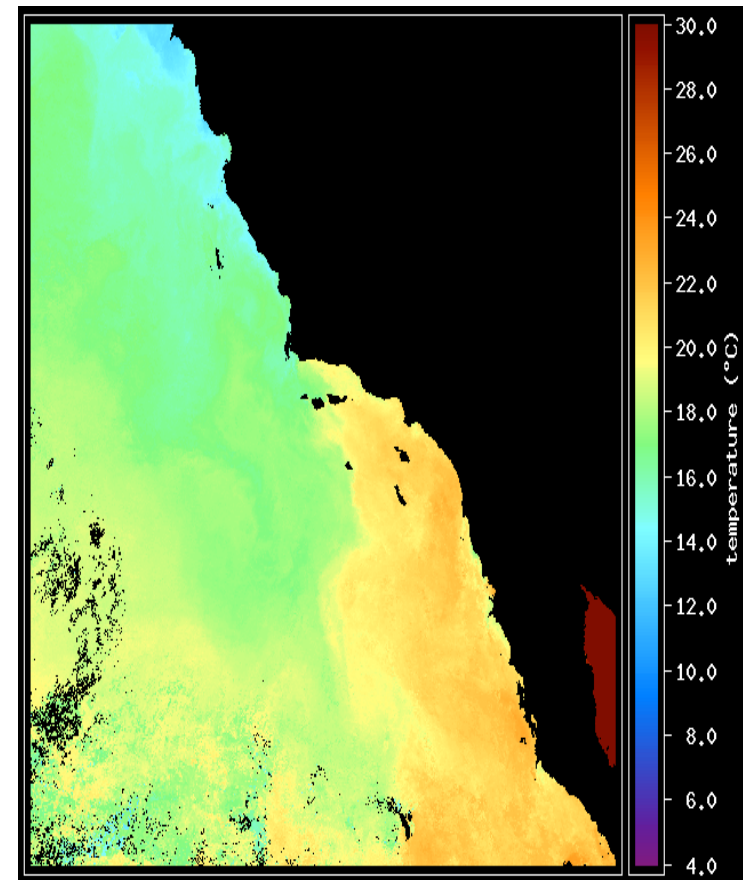
Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Οι πρώτες τεχνικές μέτρησης της ΕΘΘ αφορούσαν μετρήσεις με το χέρι στην επιφάνεια του νερού.

- Δεν ήταν απαραίτητα συνεπείς, ούτε ως προς το βάθος μέτρησης, αλλά ούτε ως προς τη χωρική τους κατανομή.
- Οι μετρήσεις κυμαίνονταν ανάλογα το σκάφος.
- Ακριβέστερες μετρήσεις, προήλθαν αργότερα από σταθερές σημαδούρες, σε συγκεκριμένο βάθος 1 μέτρου και σε συγκεκριμένες τοποθεσίες.

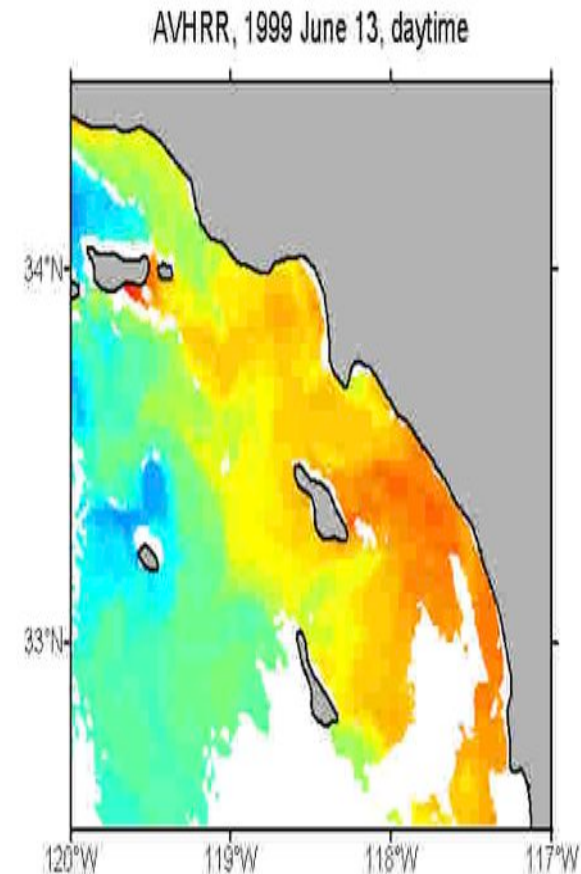
Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

- Οι δορυφορικές μετρήσεις, παρουσιάζουν συνοπτική εικόνα του ωκεανού, με επαναλαμβανόμενες μετρήσεις ανά τακτά διαστήματα.
- Παρέχουν δυνατότητες καταγραφής της ΕΘΘ που δεν δύναται σε τέτοιο βαθμό από σημαδούρες ή σκάφη.
- Σε σύγκριση, ένα ωκεανογραφικό σκάφος με ταχύτητα 10 κόμβους, χρειάζεται 10 χρόνια να καλύψει την ίδια έκταση που καλύπτει ένας δορυφόρος σε 2 λεπτά (Ikeda et al., 1995).

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

- Δορυφορικά συστήματα για μέτρηση ΕΘΘ χρησιμοποιήθηκαν από τη δεκαετία του 80.
- Αποτέλεσμα: δυνατότητες χωρικής και χρονικής διακύμανσης του φαινομένου.
- Οι δορυφορικές μετρήσεις βασίζονται στην μέτρηση της ακτινοβολίας που προέρχεται από την θάλασσα κυρίως στο υπέρυθρο φάσμα της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας.
- Χρησιμοποιείται κυρίως το υπέρυθρο φάσμα, γιατί η ακτινοβολία της θάλασσας παρουσιάζει μέγιστο βαθμό απορρόφησης και εκπομπής (θεωρητικά θεωρείται μέλαν σώμα).

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

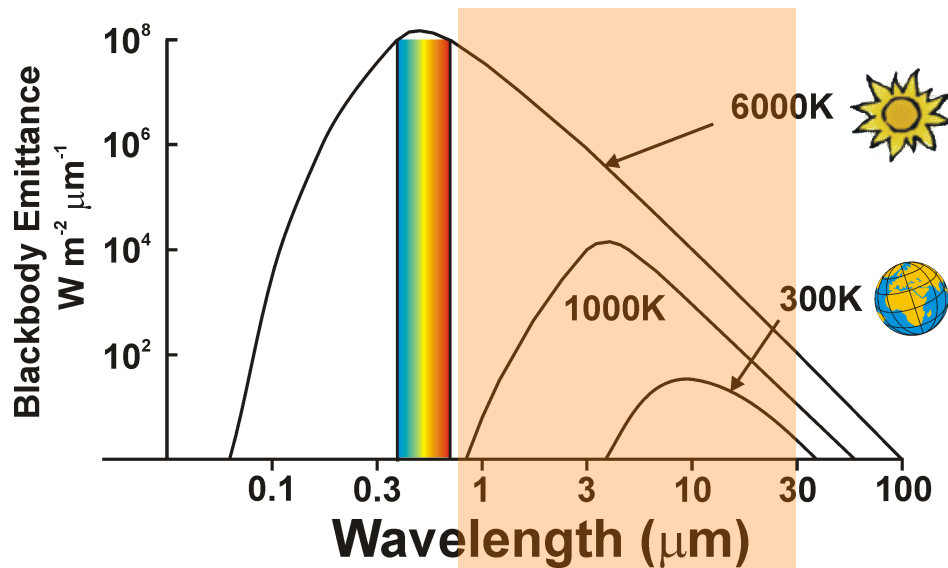
- Θεωρία της κινητικής δύναμης των μορίων:
όλα τα στοιχεία με θερμοκρασία πάνω από το απόλυτο μηδέν (0 Kelvin ή σε $-273.15\text{ }^{\circ}\text{C}$), εκπέμπουν ακτινοβολία.
- Ένα σώμα που απορροφά όλη την εισερχόμενη ακτινοβολία που προσπίπτει σε αυτό, αναφέρεται ως μέλαν σώμα (blackbody).
- Μέλαν σώμα:
  - απορροφά όλη την ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία,
  - η ανάκλαση του είναι μηδενική,
  - η διάχυση του είναι μηδενική,
  - η εκπομπή του είναι ίση με την μονάδα.

Ωστόσο το μέλαν σώμα:

- εκπέμπει κάποια ακτινοβολία, το φάσμα της οποίας εξαρτάται μόνο από την θερμοκρασία του.

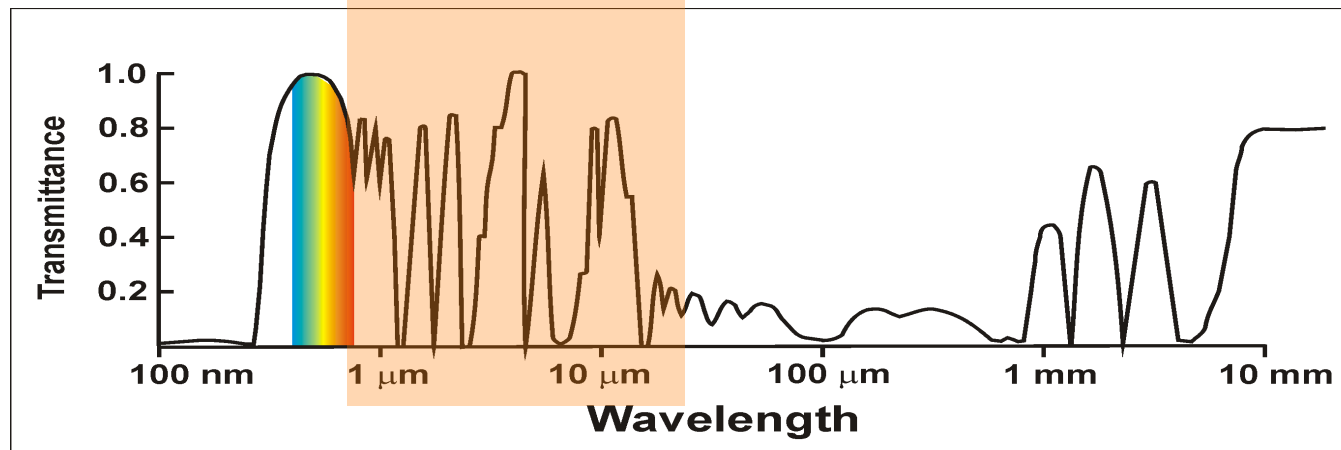

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

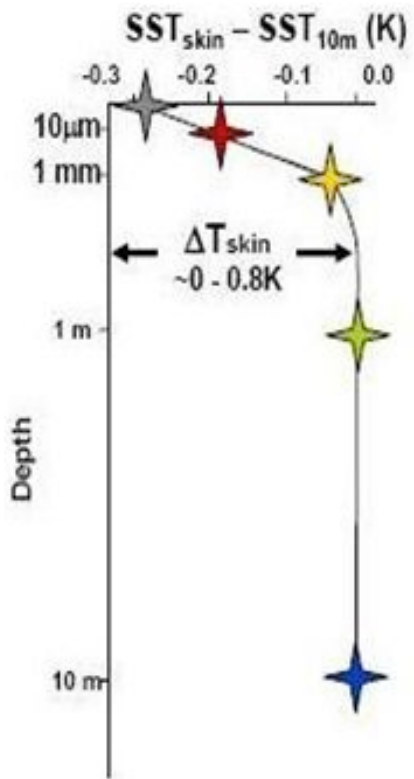

Οι υπέρυθροι αισθητήρες μετράνε την Η/Μ ακτινοβολία στην φασματική μπάντα των 1-30 μm .

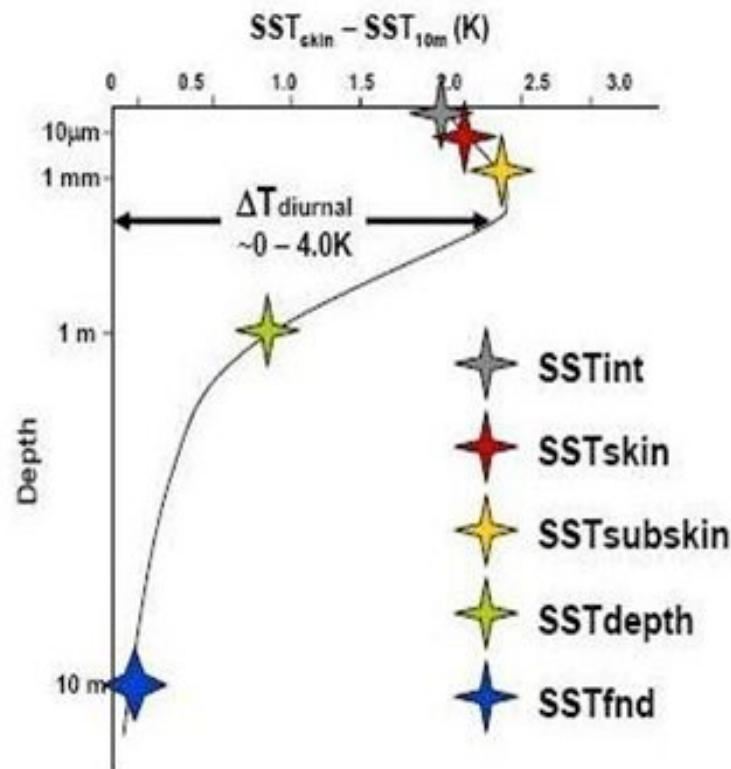
Η Η/Μ εκπέμπεται από την θάλασσα επιφάνεια και προέρχεται από την θερμοκρασία του ανώτερου στρώματος της θάλασσας μάζας.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

(α) Νύχτα, ασθενείς άνεμοι

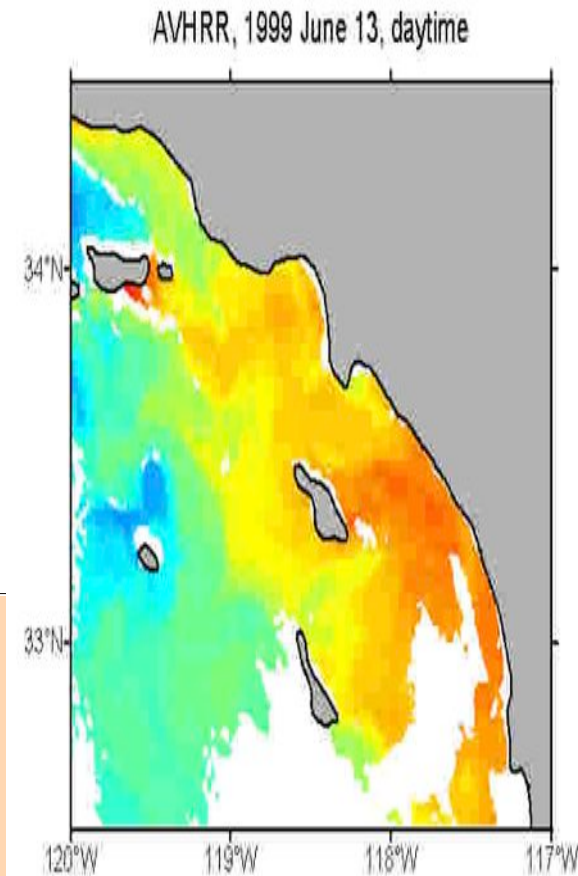
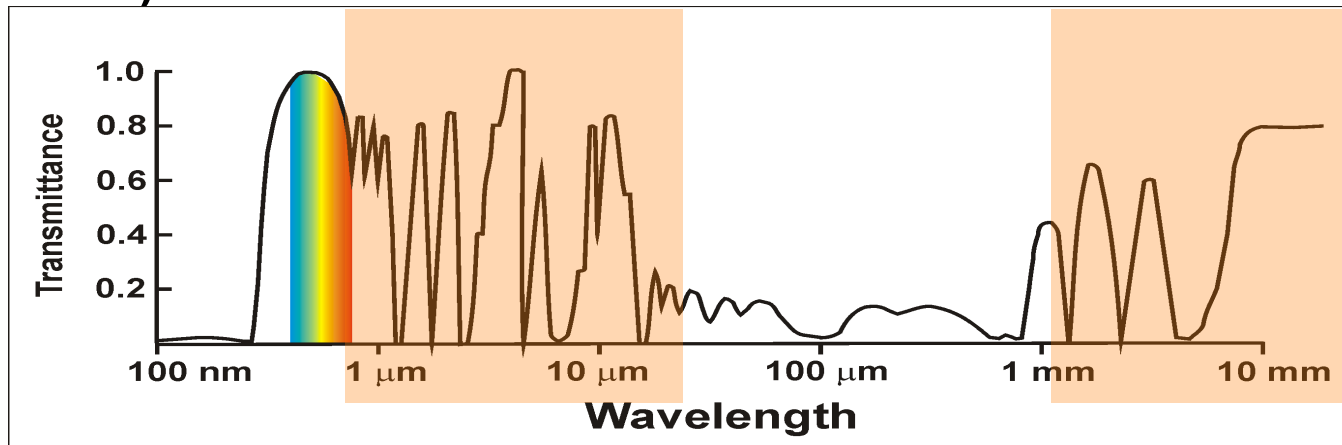

(β) Ημέρα, ισχυρή ηλιακή ακτινοβολία και ασθενείς άνεμοι

- θερμοκρασία διεπαφής - Interface temperature (SSTint)
- θερμοκρασία επιφάνειας - Skin sea surface temperature (SST skin)
- θερμοκρασία υποεπιφάνειας - Subskin sea surface temperature (SST subskin)
- θερμοκρασία βάθους - Surface temperature at depth (SST depth)
- θερμοκρασία θεμελίωσης - Foundation temperature (SST fnd)

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

- Οι δορυφορικές μετρήσεις βασίζονται στην μέτρηση της ακτινοβολίας που προέρχεται από την θάλασσα **κυρίως** στο υπέρυθρο φάσμα της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας.
- Εκτός από το υπέρυθρο φάσμα χρησιμοποιούνται και τα μικροκύματα (παθητικά ραδιόμετρα μικροκυμάτων στα 1.5–300 mm ή συχνότητες 1–200 GHz).

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Παθητικά ραδιόμετρα μικροκυμάτων

Πλεονέκτημα → δεν είναι ευαίσθητα στην ατμοσφαιρική σκέδαση από αεροζόλ, ομίχλη, σκόνη και μικρά σωματίδια νερού που βρίσκονται στα σύννεφα.

- Λειτουργούνε κάτω από όλες τις καιρικές συνθήκες.

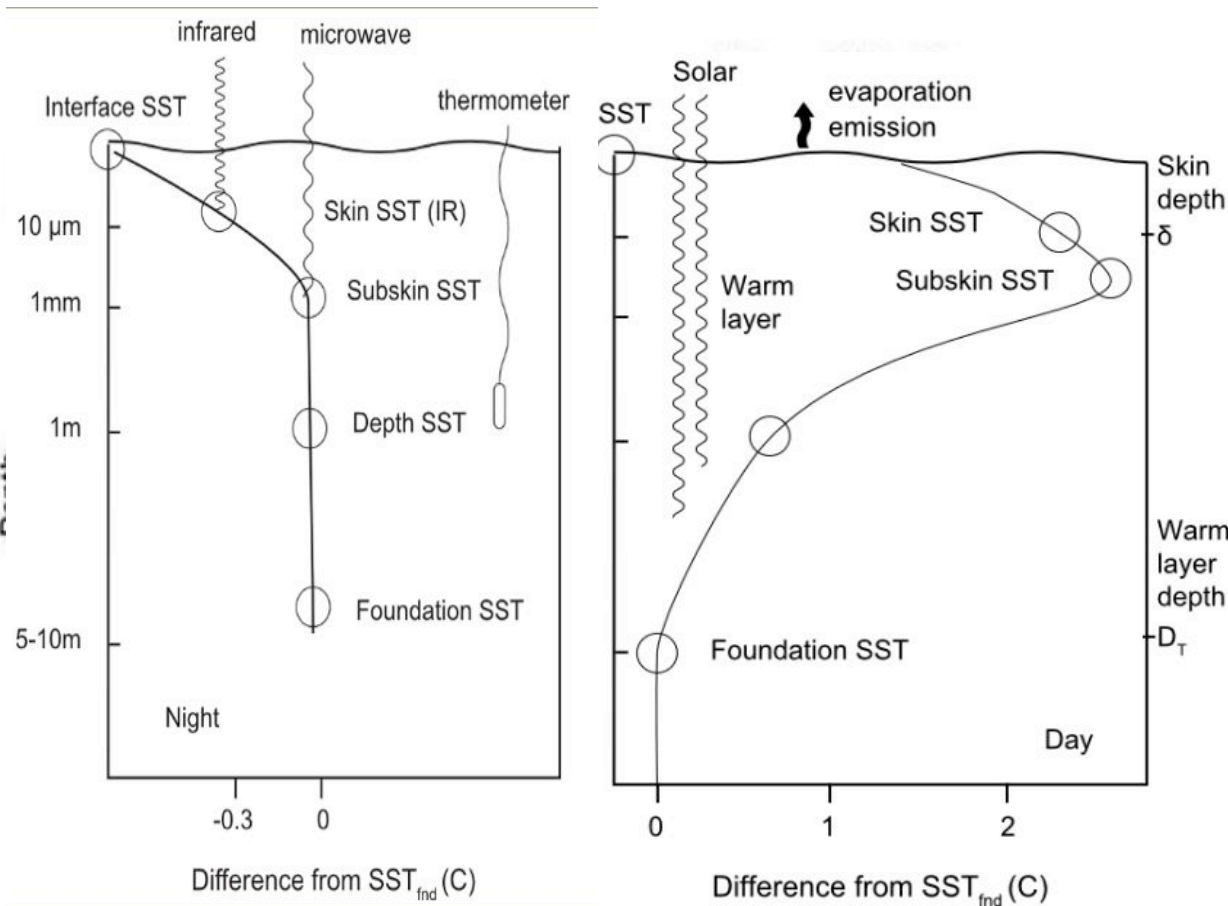
Μειονέκτημα → η θερμική εκπομπή από τους ωκεανούς έχει αδύναμο σήμα (πρόβλημα θορύβου).

- για να ξεπεραστεί απαιτείται μεγάλο εύρος θέας,

- περιορισμός σε χωρική ανάλυση 25–150 km,

- χρησιμοποιούνται σε μελέτες του θερμικού ισοζυγίου των ωκεανών.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

- θερμοκρασία διεπαφής - Interface temperature (SST_{int})
- θερμοκρασία επιφάνειας - Skin sea surface temperature (SST skin)
- θερμοκρασία υποεπιφάνειας - Subskin sea surface temperature (SST subskin)
- θερμοκρασία βάθους - Surface temperature at depth (SST depth)
- θερμοκρασία θεμελίωσης - Foundation temperature (SST_{fnd})

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

- Οι μετρήσεις που πραγματοποιούνται από σκάφη και σημαδούρες, αφορούν την ΕΘΘ βάθους 1m.
- Η διακύμανση της θερμοκρασίας, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη σύγκριση τους με μετρήσεις ΕΘΘ που γίνονται από δορυφορικά συστήματα.
- Οι αισθητήρες θερμικού υπέρυθρου φάσματος, μετρούν την επιφανειακή θερμοκρασία, ενώ τα παθητικά μικροκύματα την υπο-επιφανειακή θερμοκρασία.
- Εξάτμιση από την επιφάνεια της θάλασσας ≈ 1 βαθμό Kelvin (ιδιαίτερα ή όχι σημαντική;).

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Η μέτρηση της ΕΘΘ επηρεάζεται σημαντικά από:

- τα όργανα μέτρησης,
- το βάθος της μέτρησης και
- την ημερήσια διακύμανση.

Η ακτινοβολία από τον ήλιο, θερμαίνει το ανώτερο στρώμα νερού (έως και 5 Kelvin).

Όταν η πηγή θερμότητας φεύγει η διαστρωμάτωση που δημιουργήθηκε κατά την διάρκεια της ημέρας εξασθενεί.

Οι ημερήσιες μετρήσεις δεν αντιπροσωπεύουν με ακρίβεια το ανώτερο στρώμα της θερμοκρασίας → εξαρτάται από την ημερήσια διακύμανση.

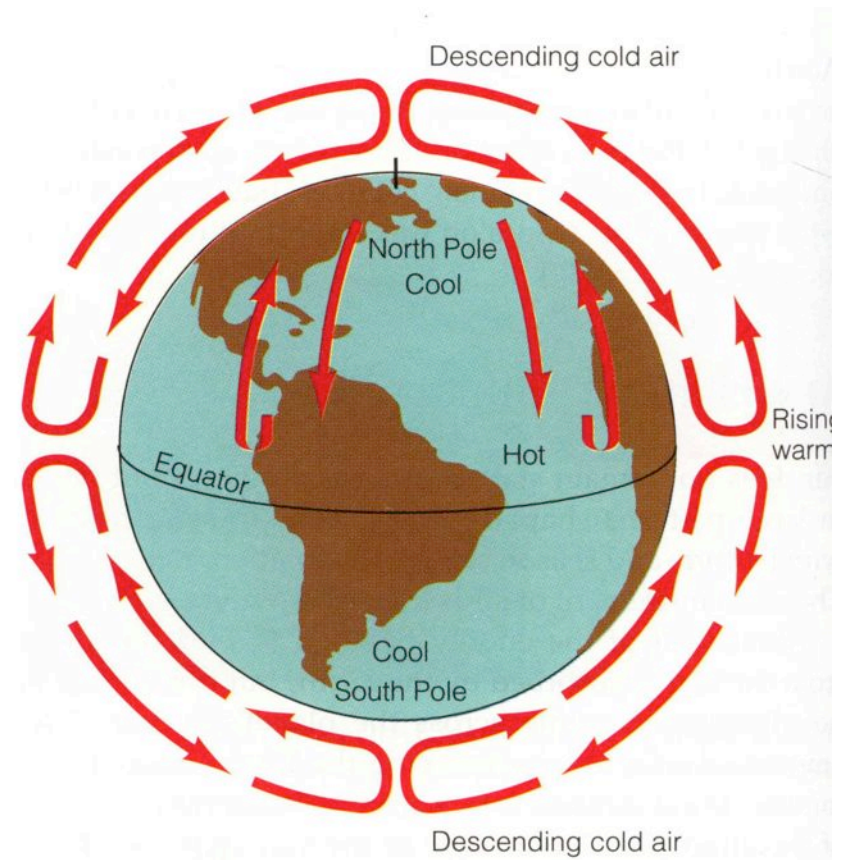
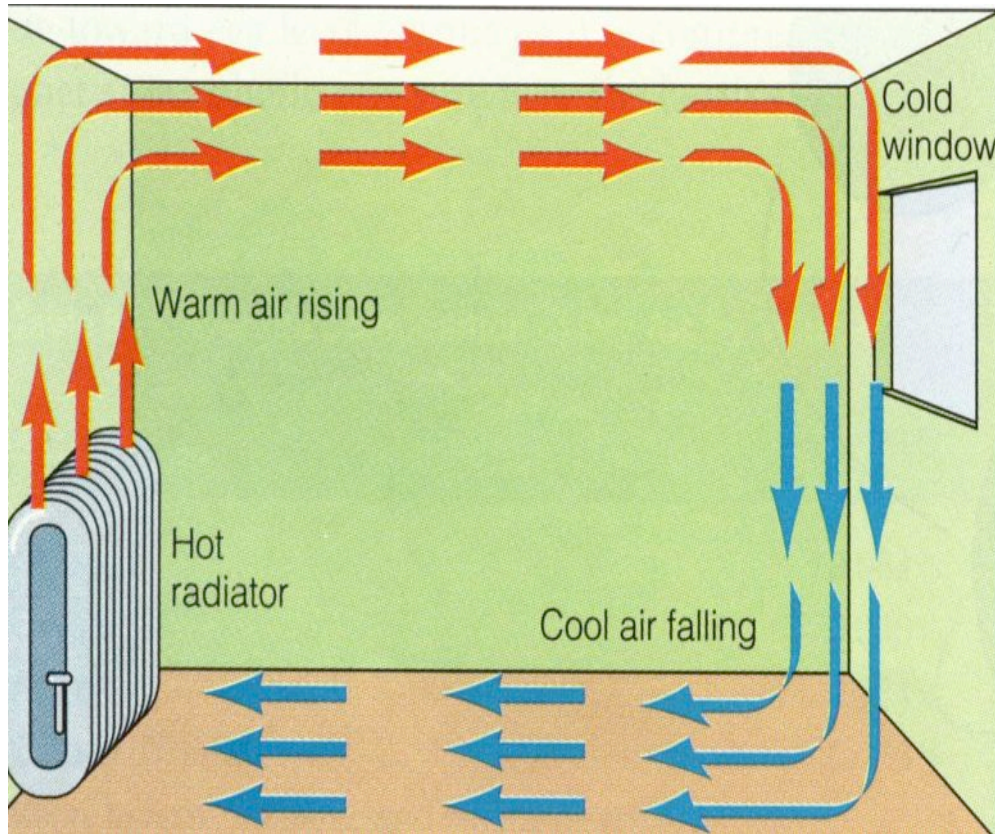

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

- **Θερμοκρασία επιφάνειας - Skin sea surface temperature (SST skin) [$\approx 3 - 14 \mu\text{m}$]**
- **θερμοκρασία βάθους - Surface temperature at depth (SST depth) [$\approx 0.5 - 3 \text{ m}$]**
- **Τρεις φυσικοί παράμετροι μπορούνε να επηρεάσουν την διαφορά μεταξύ θερμοκρασία επιφάνειας και θερμοκρασία βάθους:**
  - 1. Το ημερήσιο θερμοκλίνας,**
  - 2. Θερμικές επιδράσεις του επιφανειακού στρώματος,**
  - 3. Η παρουσία επιφανειακών κηλίδων.**

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Γιατί είναι σημαντική η ΕΘΘ;

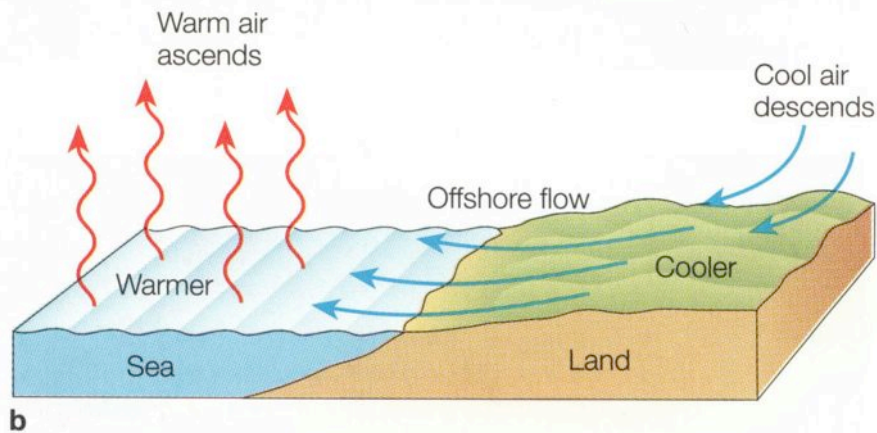
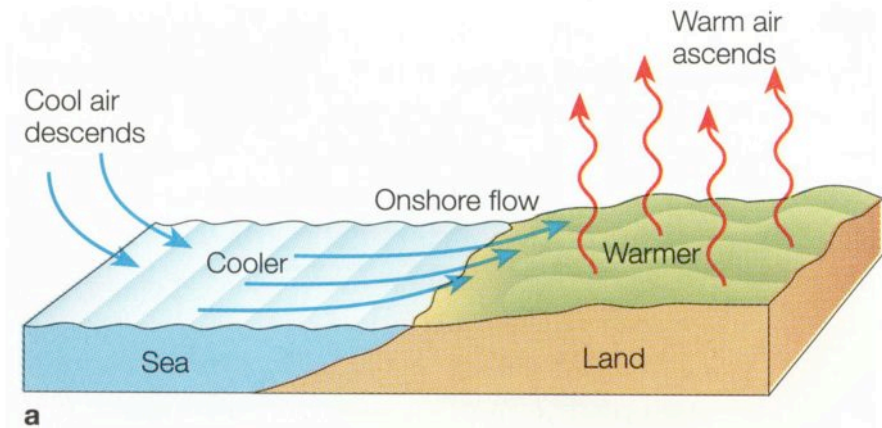

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Γιατί είναι σημαντική η ΕΘΘ (I);

- Η ΕΘΘ είναι υπαίτια για την μεταφορά θερμότητας μεταξύ ωκεανών και ατμόσφαιρας.
- Περισσότερη θερμότητα εκλύεται από την επιφάνεια της Γης προς την ατμόσφαιρα από ότι απευθείας από τον Ήλιο.
- Η μεταφορά θερμότητας μεταξύ ωκεανών και ατμόσφαιρας ουσιαστικά ελέγχει τον καιρό και το κλίμα.
- Η ΕΘΘ είναι ένας βασικός δείκτης της αλλαγής του κλίματος → ECV = Essential Climate Variable.
- Έχει οριστεί τέτοιος από διεθνείς επιστημονικούς οργανισμούς πχ Global Climate Observing System (GCOS).

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Η ατμοσφαιρική κυκλοφορία αλλάζει εξαιτίας της διαφοράς θερμοκρασίας πάνω από ξηρά και θάλασσα.

Το καλοκαίρι οι άνεμοι έχουν κυρίως κατεύθυνση προς την ξηρά η οποία είναι θερμότερη της θάλασσας.

Το αντίστροφο γίνεται τον χειμώνα.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

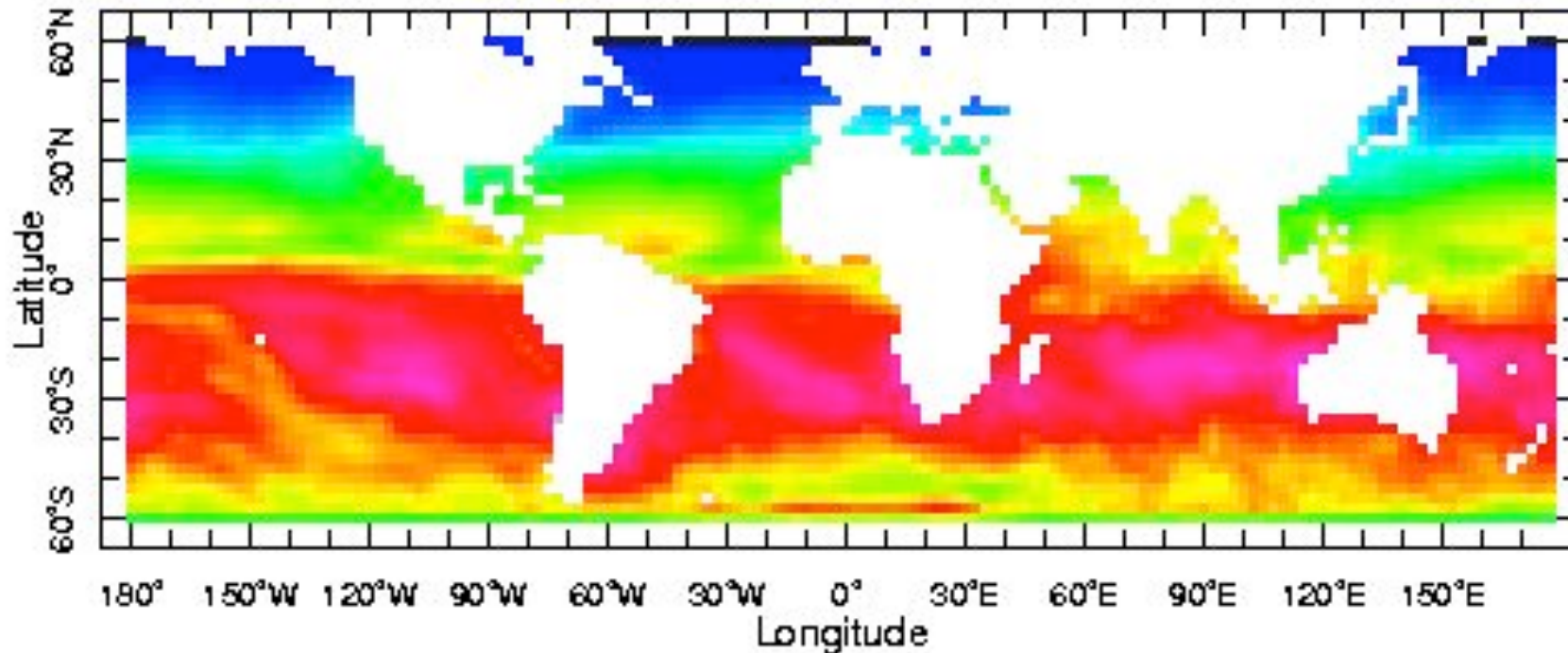
Ροή θερμότητας (heat flux) εξαρτάται από:

- την εισερχόμενη ηλιακή ακτινοβολία,
- την ανακλώμενη ηλιακή ακτινοβολία,
- την απώλεια θερμότητας από εξάτμιση,
- τη μηχανική μεταφοράς θερμότητας μεταξύ ατμόσφαιρας και ωκεανού.

Οι τελευταίοι τρεις παράγοντες σχετίζονται άμεσα με την Επιφανειακή Θερμοκρασία της Θάλασσας (Sea Surface Temperature - SST).

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Dec 1985 0.0

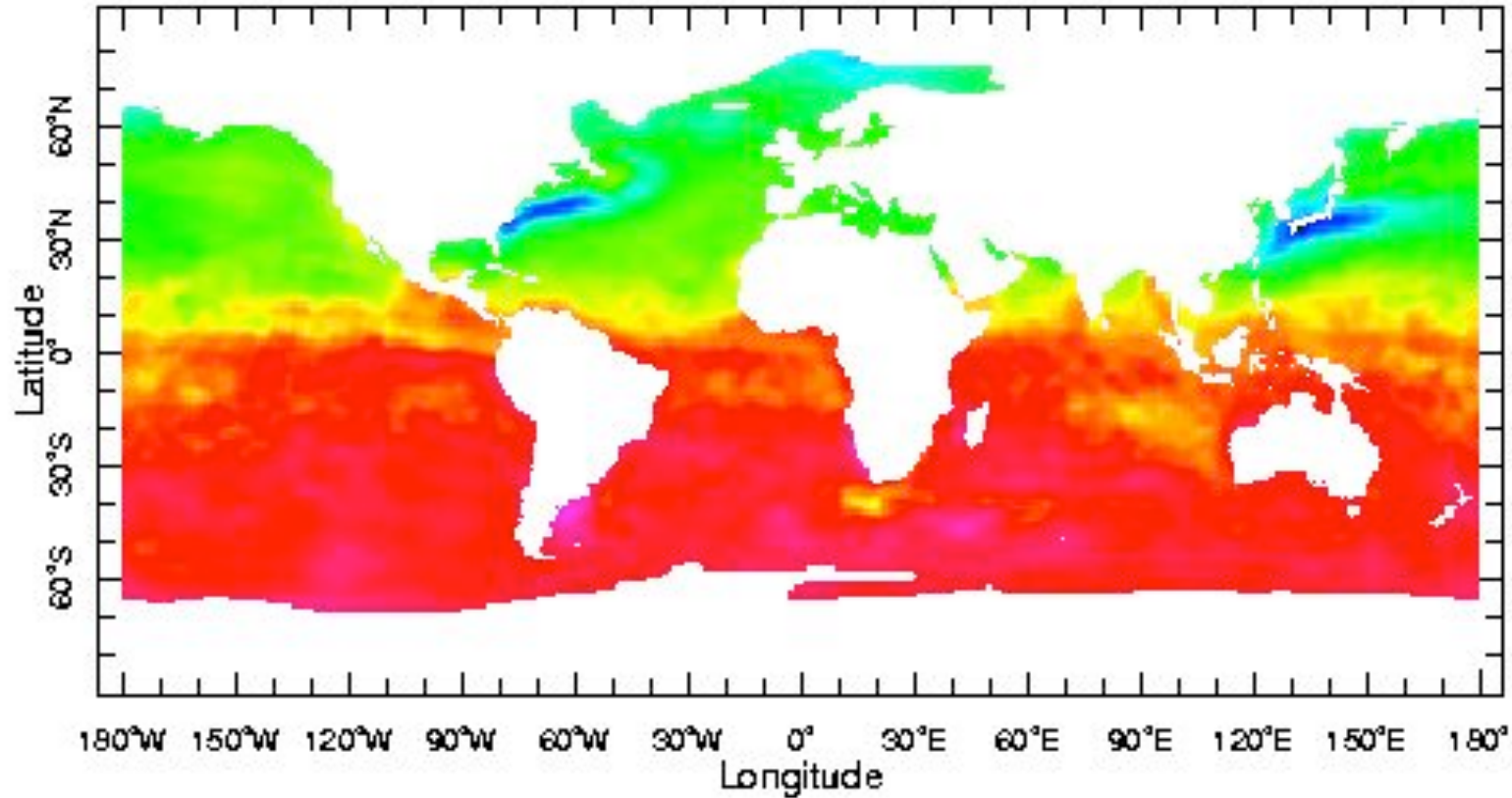
Ηλιακή ακτινοβολία ($W m^{-2}$) στην θαλάσσια επιφάνεια.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Dec

Ροή θερμότητας από την θαλάσσια επιφάνεια

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Ενέργεια 200 W m^{-2} θερμαίνει ένα στρώμα 50 m για 2.5°C τον μήνα (χωρίς άλλες απώλειες).

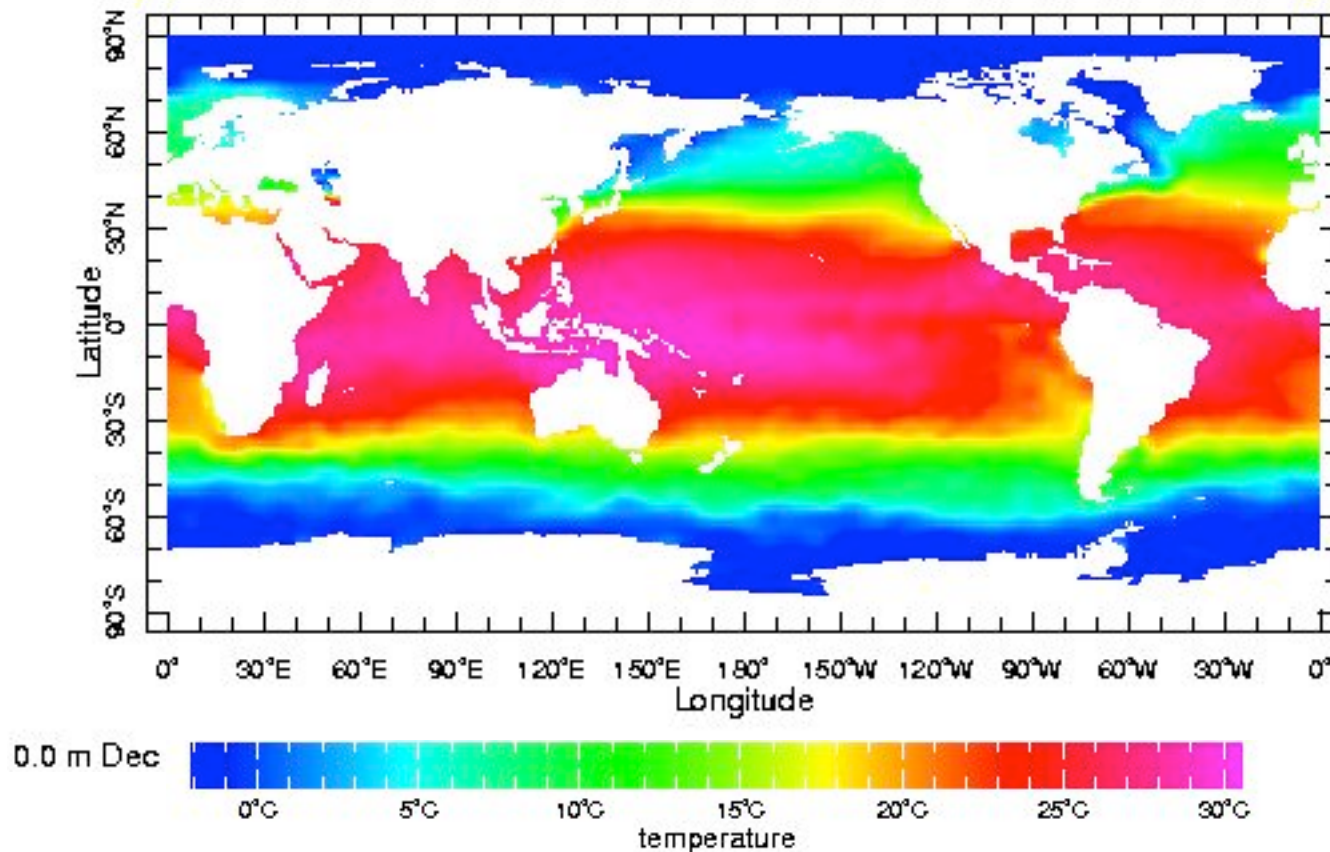
Στρωματοποίηση

Ζεστό νερό στην επιφάνεια
(άνοδος)

Κρύο νερό προς τον πυθμένα
(κάθοδος)

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

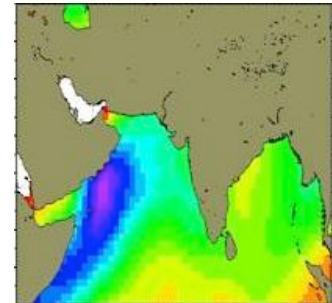
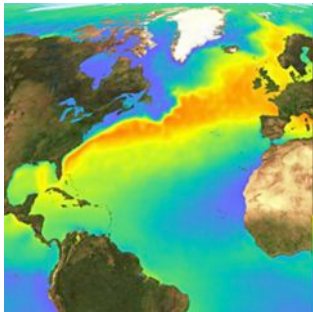
Οι εποχιακές μεταβολές στην ροή θερμότητας επιφέρουν αλλαγές στην επιφανειακή θερμοκρασία της θάλασσας αλλά και την θερμοκρασία των άνω στρωμάτων.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Γιατί είναι σημαντική η ΕΘΘ;

- Συστηματική και συνεχής κάλυψη του πλανήτη με ροή πληροφοριών.
- Χρησιμοποιείται σαν το ίχνος διαφόρων θαλάσσιων μαζών και φαινομένων (πχ τα ρεύματα Gulf Stream, Aghulas, Malvinas, KuroShio κλπ).
- Ανίχνευση για βασικές ωκεάνιες ανωμαλίες ή περιοδικά φαινόμενα (πχ el Niño, Somali upwelling κλπ).
- Ανίχνευση και παρακολούθηση αλλαγών σε μεγάλες χρονικές περιόδους.
- Δεδομένα ΕΘΘ χρησιμοποιούνται σε μοντέλα πρόβλεψης καιρού (Numerical Weather Prediction NWP models).

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Απαιτήση ακρίβειας μετρήσεων ΕΘΘ

- Η μεταφορά θερμότητας μεταξύ ωκεανών και ατμόσφαιρας εξαρτάται από τους τροπικούς.
- Αλλαγή $0.3\text{ }^{\circ}\text{C}$ μπορεί να επηρεάσει την μεταφορά θερμότητας περισσότερο από $\sim 10\%$.
- Το El Niño παρουσιάζει μία ανωμαλία ΕΘΘ μεταξύ 2°C και 4°C .
- Παρακολούθηση φαινομένου - εξέλιξης $\approx 10\%$ στην ανωμαλία της ΕΘΘ.
- Ακρίβεια της τάξης $0.2 - 0.4\text{ }^{\circ}\text{C}$.
- Παρακολούθηση κλιματικών αλλαγών $\rightarrow$ αυστηρή ακρίβεια παρατηρήσεων ΕΘΘ $\rightarrow$ μεταβολές $0.1\text{ }^{\circ}\text{C}$ ανά δεκαετία.
- Πολλές επιστημονικές αναλύσεις απαιτούν ακρίβεια καλύτερη από 0.2°C και σταθερότητα καλύτερη από $0.1\text{ }^{\circ}\text{C}$ ανά δεκαετία.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Θερμοκρασία και σφάλματα

- Για την εύρεση της ΕΘΘ μέσω τηλεπισκόπησης υπάρχουν περιορισμοί.
- Οφείλονται στην τύχη της ακτινοβολίας (απορρόφηση, διάθλαση ή σκέδαση) → χημεία της υπερκείμενης ατμόσφαιρας.
- Στοιχεία της ατμόσφαιρας (CO₂, H₂O, CH₄, NO₂ και αιωρούμενα σωματίδια).
- Σύννεφα, ομίχλη, σκόνη παρεμβάλουν την ικανότητα του αισθητήρα για ακριβείς μετρήσεις ΕΘΘ.
- Διόρθωση με διάφορους αλγόριθμους για ορθότερη εκτίμηση της ΕΘΘ.
- Αναγκαία η ανίχνευση σύννεφων. Ο αισθητήρας καταγράφει άσχετα με το γεγονός ύπαρξης σύννεφων.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Δορυφορικές τροχιές:

- Πολικές (παγκόσμια κάλυψη)
- Low Earth Orbit (τοπική κάλυψη)
- Γεωστατικές (τοπική κάλυψη)

Υπέρθυρα ραδιόμετρα:

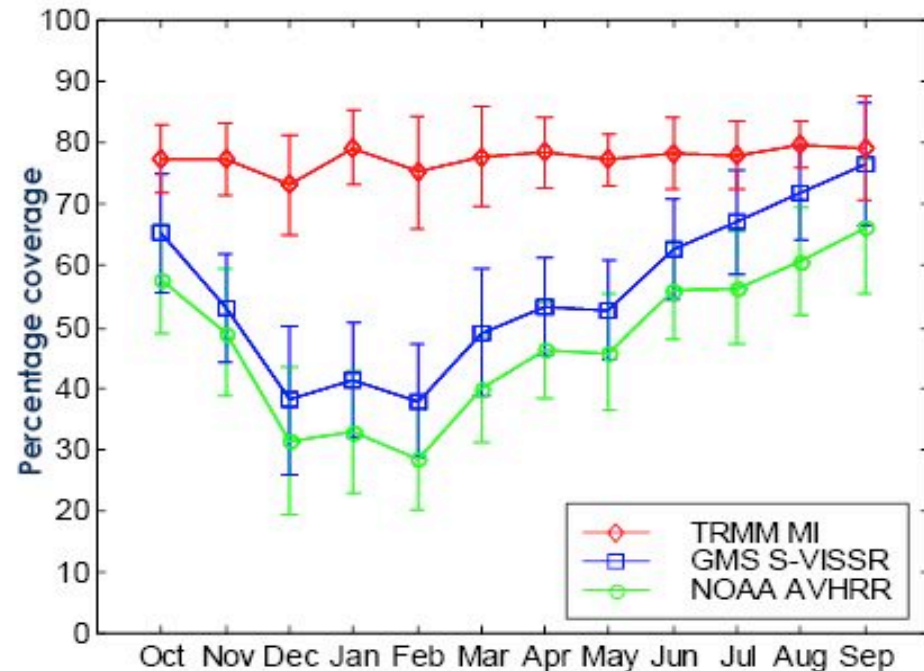
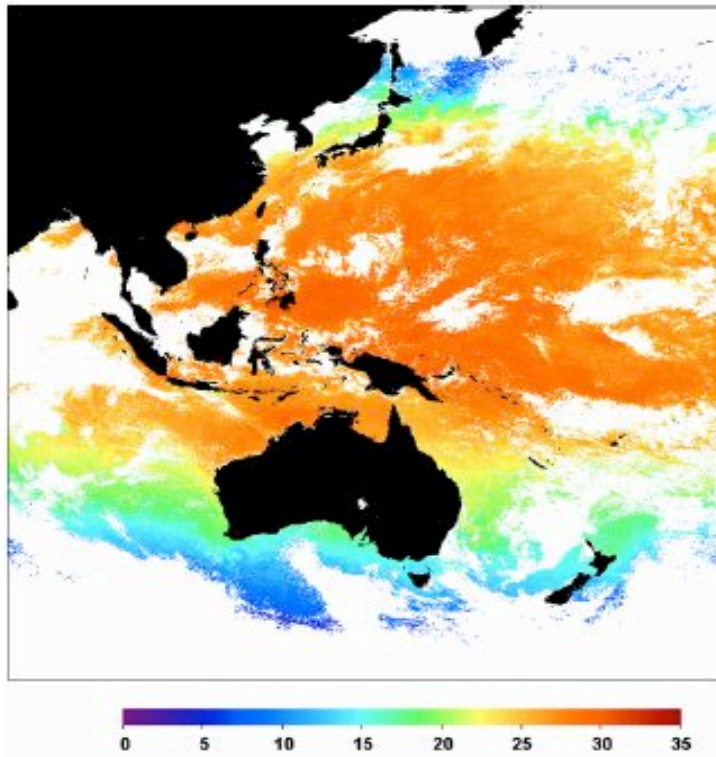
- Μεγάλη ακρίβεια μετρήσεων ΕΘΘ ($<0.3K$)
- Μεγάλη χωρική ακρίβεια (1km)
- Αδυναμία μετρήσεων με παρουσία σύννεφων
- Αναπτύχθηκε για προγνώσεις καιρού

Μικροκύματα:

- Χαμηλή ακρίβεια μετρήσεων ΕΘΘ (0.75K)
- Περιορισμένη χωρική ακρίβεια (περί τα 25km σε προϊόντα L4)
- Δυνατότητα μετρήσεων με παρουσία σύννεφων και αεροζόλ
- Αδυναμία μετρήσεων κοντά στην ξηρά ή με την παρουσία βροχής

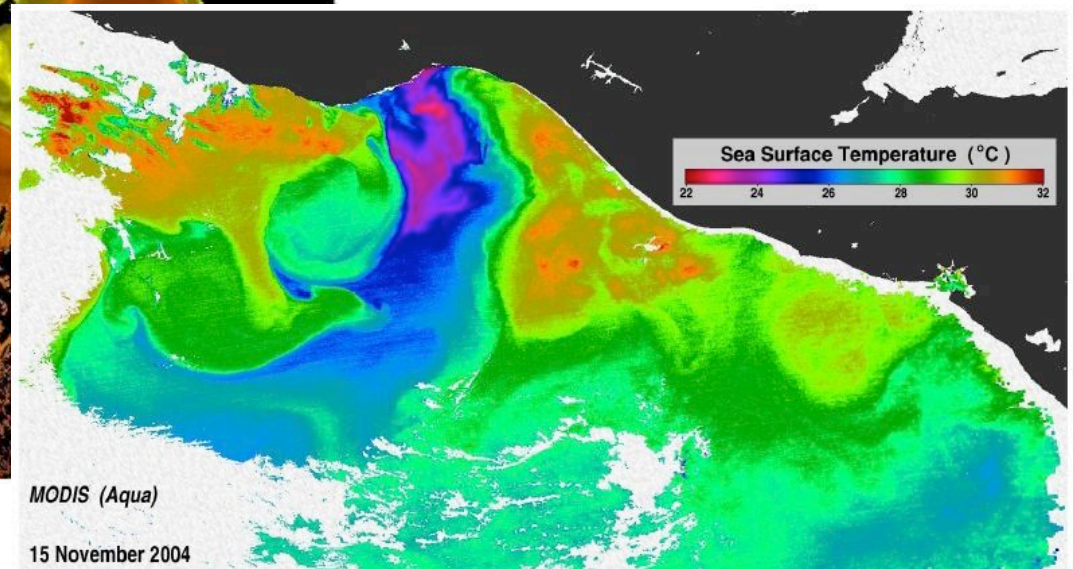
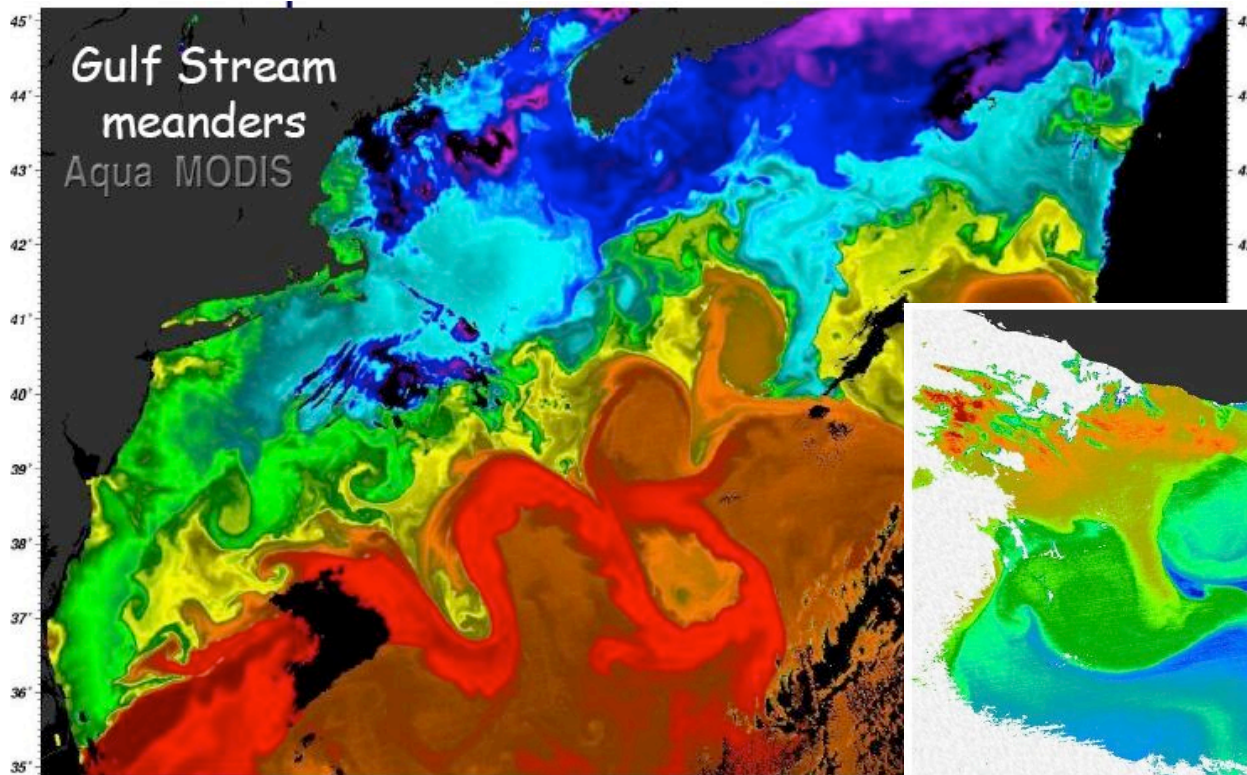
Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Οι αισθητήρες μικροκυμάτων παρέχουν αμερόληπτες μετρήσεις ΕΘΘ χωρίς εποχιακή εξάρτηση.
Τα υπέρυθρα ραδιόμετρα επηρεάζονται από την παρουσία σύννεφων.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Παραδείγματα δορυφορικών εικόνων ΕΘΘ ωκεάνιας μεταβλητότητας
μεσαίας κλίμακας

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Σημασία του ημερήσιου θερμοκλινούς

Μεταβάλλεται κατά την διάρκεια της ημέρας

Η ΕΘΘ είναι 0,5 με 1 K πιο ζεστή στην αρχή του απογεύματος από ότι την προηγούμενη και την προ-προηγούμενη νύχτα. Έχουν παρατηρηθεί μέγιστες διαφορές μέχρι και 5K.

Μεταβάλλεται με μετεωρολογικούς παράγοντες

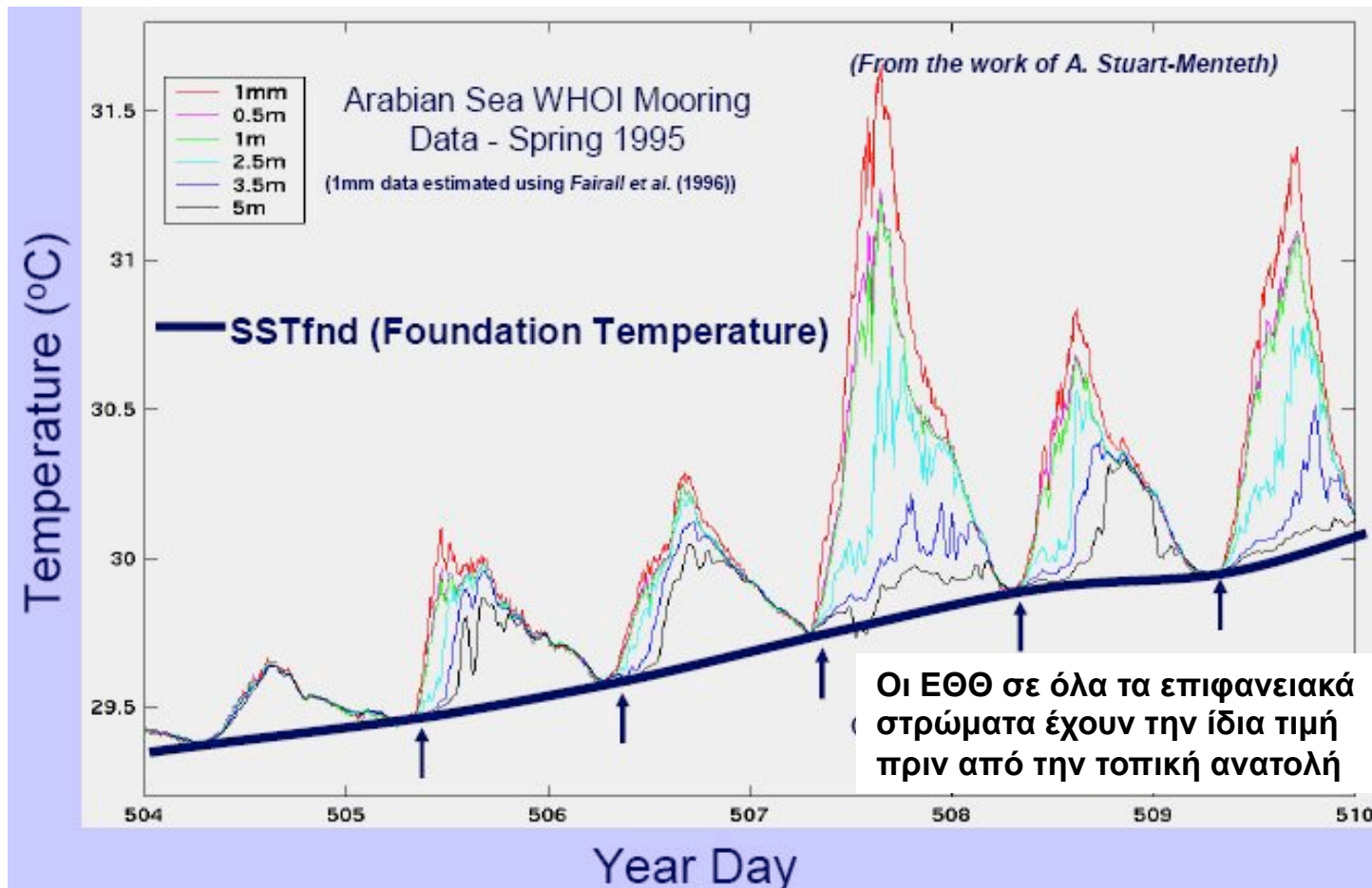
- Εντονότερο το καλοκαίρι όπου υπάρχει μεγαλύτερης διάρκειας και έντασης στην εισροή του ηλιακού φωτός,
- Εντονότερο με ασθενείς ανέμους.

Μεταβάλλεται χωρικά μεταξύ περιοχών

- Οι δορυφορικές εικόνες ΕΘΘ κατά την διάρκεια της ημέρας εμπεριέχουν το φαινόμενο του «απογεύματος»,
- Μπορεί να αποκρύψει θερμοκρασιακές δομές που προέρχονται από το στρώμα/βάθος ανάμειξης.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Ημερήσια μεταβλητότητα

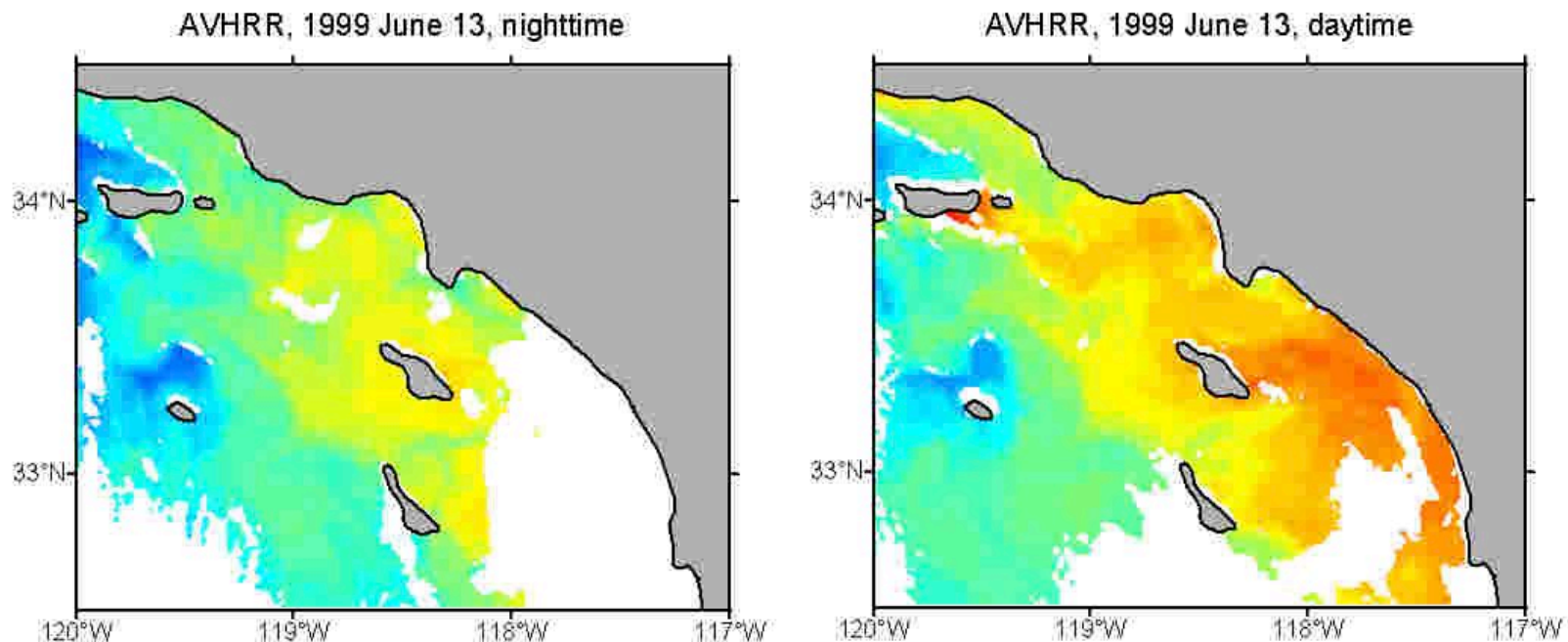

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Ημερήσια μεταβλητότητα

Οι τιμές ΕΘΘ ημέρας και της νύχτας:

- Είναι πολύ διαφορετικές,
- Δεν πρέπει να συγκρίνονται ως μια απλή σειρά εικόνων.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

Ημερήσια μεταβλητότητα

Σημασία του ημερήσιου θερμοκλινούς

Δημιουργεί «μεροληπτικά» δεδομένα ΕΘΘ και το φαινόμενο αποφεύγεται με το:

- να χρησιμοποιούμε μόνο νυχτερινά δορυφορικά δεδομένα,
- να μην λάβουμε υπόψη δορυφορικά δεδομένα τα οποία συλλέχτηκαν κατά την διάρκεια της ημέρας κάτω από ειδικές συνθήκες,
- να προβλέπουμε και να διορθώνουμε το παραπάνω φαινόμενο μεροληψίας (αρκετά δύσκολο και αβέβαιο).

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Πως μετράμε την ΕΘΘ από το διάστημα;

- Ραδιομετρία,
- Χρήση Υπέρυθρου αλλά και μικροκυμάτων,
- Χρήση μοντέλων/αλγορίθμων ατμοσφαιρικής διόρθωσης.

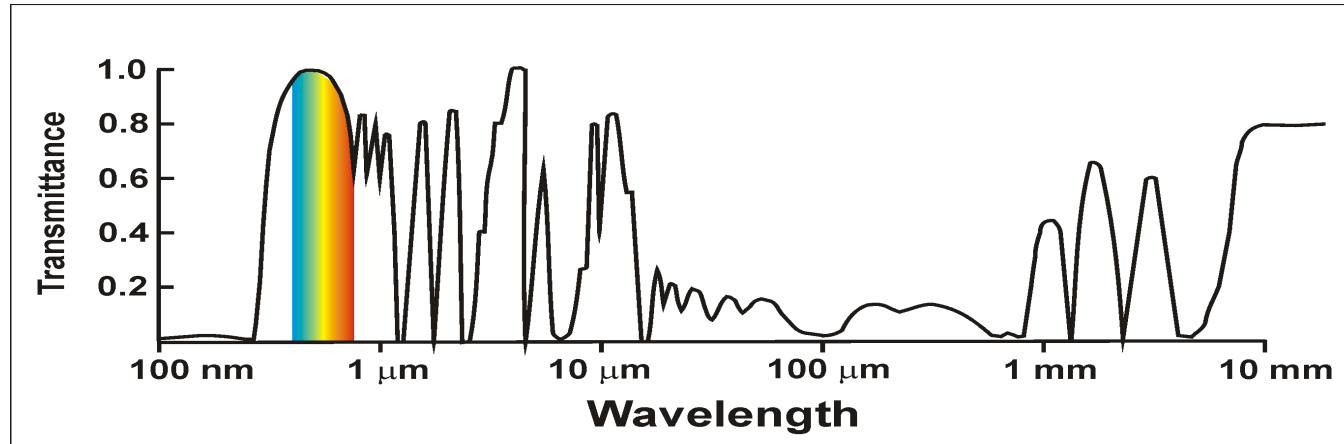
Τι πρέπει να γνωρίζουμε όταν μετράμε την ΕΘΘ από το διάστημα;

- Πεδίο Κατόπτρευσης,
- Το μήκος κύματος,
- Πόση ενέργεια ακτινοβολίας δέχεται/μετράει ο αισθητήρας.

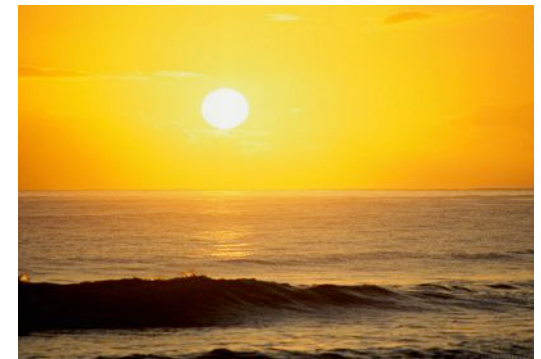
Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Η ατμόσφαιρα είναι πιο διαπερατή στην υπέρυθρη στα 3.5 - 4.1 μm και στα 10.0-12.5 μm .

Στα 3.7 μm η εισερχόμενη ηλιακή ακτινοβολία είναι της ίδιας τάξης με την θαλάσσια ακτινοβολία →

Αυτό το μήκος κύματος μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο κατά την διάρκεια της νύχτας.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Ακρίβεια δεδομένων ΕΘΘ

- Ανάλογα με τον τύπο του αισθητήρα διαφοροποιείται η χωρική ανάλυση της πληροφορίας αλλά και η ακρίβεια των δεδομένων.
- Τα ραδιόμετρα υπέρυθρου φάσματος:
  - δεν μπορούν να διαπεράσουν τα σύννεφα,
  - σε συνθήκες απουσίας σύννεφων, μπορούν να προσδιορίσουν την ΕΘΘ σε καλή χωρική ανάλυση, τάξης του 1 km.
- Τα ραδιόμετρα μικροκυμάτων:
  - επηρεάζονται ελάχιστα από τις συνθήκες της ατμόσφαιρας εκτός από την βαριά βροχόπτωση.
  - μπορούν να διαπεράσουν τα σύννεφα, αλλά η χωρική διακριτική τους ικανότητα φτάνει τα 50 km.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Ακρίβεια δεδομένων ΕΘΘ

- Ανάλογα με το φαινόμενο που παρατηρείται, απαιτείται διαφορετική χωρική και χρονική ανάλυση.
- Η ακρίβεια της πληροφορίας πρέπει να είναι σταθερή (σε συγκεκριμένους βαθμούς Kelvin → αποφυγή σφαλμάτων).
- Πλανητική κλίμακα (ωκεάνια κυκλοφορία): αποδεκτή η ακρίβεια των 5 βαθμών Kelvin.
  - Χρονική ανάλυση: τουλάχιστον 30 ημέρες.
  - Χωρική ανάλυση: τουλάχιστον 300 km.
- Τοπική κλίμακα (θαλάσσια ρεύματα, μέτωπα): απαιτείται χρονοσειρά δεδομένων.
  - Ενδείξεις κλιματικής αλλαγής,
  - Χρονική ανάλυση: από μερικές ημέρες μέχρι έτη.
  - Χωρική ανάλυση: μερικών χιλιομέτρων.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Μεθοδολογία εύρεσης ΕΘΘ

1. Προεπεξεργασία δορυφορικών απεικονίσεων:
  - α) Ραδιομετρική διόρθωση,
  - β) Γεωμετρική διόρθωση,
2. Εύρεση – υπολογισμός ΕΘΘ,
Μοντέλα ατμοσφαιρικής διόρθωσης
Υπέρυθροι αισθητήρες και μικροκύματα
Πολυφασματικά δεδομένα
3. Μάσκα στεριάς,
4. Αφαίρεση νεφών.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

1. Προεπεξεργασία δορυφορικών απεικονίσεων

α) Ραδιομετρική διόρθωση

- Μετατρέπεται η πληροφορία του δέκτη (ψηφιακές τιμές), σε ακτινοβολία συγκεκριμένου φάσματος.
- Οι δορυφορικοί αισθητήρες δεν καταγράφουν την ακριβή τιμή της ακτινοβολίας που εκπέμπουν ή αντανακλούν οι επιφάνειες.
- Οι ραδιομετρικές τιμές αλλοιώνονται από σφάλματα του αισθητήρα ή/και από ατμοσφαιρικούς παράγοντες.
- Έτσι, δεν μπορεί να γίνει ποσοτικοποίηση των σφαλμάτων και για αυτό τον λόγο υπάρχουν μοντέλα που τις διορθώνουν.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

1. Προεπεξεργασία δορυφορικών απεικονίσεων α) Ραδιομετρική διόρθωση

- Μετατρέπεται η πληροφορία του δέκτη (ψηφιακές τιμές), σε ακτινοβολία συγκεκριμένου φάσματος.

$$L_{\lambda} = \frac{L_{\min} + (L_{\max} - L_{\min}) \times BV_{ijk}}{C_{\max}},$$

Όπου:

L_{λ} : Ακτινοβολία ($m^2 \times ster \times \mu m$)

$L_{\min}$: Η ελάχιστη φασματική ακτινοβολία που μπορεί να επιτευχθεί σε κάθε κανάλι στην ψηφιακή τιμή σε $C_{\min}$.

$L_{\max}$: Η μέγιστη φασματική ακτινοβολία που μπορεί να επιτευχθεί σε κάθε κανάλι στην ψηφιακή τιμή σε $C_{\max}$.

BV_{ijk} : Οι ψηφιακές τιμές της εικόνας

$C_{\max}$: Είναι η μέγιστη τιμή της ψηφιακής εικόνας (π.χ. 255 για 8 bits)

$C_{\min}$: Είναι η ελάχιστη τιμή της ψηφιακής εικόνας (π.χ. 0 για 8 bits)

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

1. Προεπεξεργασία δορυφορικών απεικονίσεων β) Γεωμετρική διόρθωση

- Η γεωμετρική διόρθωση έχει ως σκοπό, τον μετασχηματισμό του συστήματος συντεταγμένων των εικόνων.
- Οι απεικονίσεις συνήθως έχουν παραμορφώσεις λόγο της γωνίας λήψης των εικόνων και της απόστασης των συστημάτων από τα αντικείμενα στόχους.
- Με τη διαδικασία της γεωμετρικής διόρθωσης, οι δορυφορικές εικόνες αποκτούν κλίμακα και ιδιότητες προβολής σε χάρτη.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

2. Εύρεση – υπολογισμός ΕΘΘ

- «Γεωφυσική διόρθωση». Περιλαμβάνει τη διαδικασία μετατροπής των ραδιομετρικών τιμών σε ωκεανογραφικές παραμέτρους.
- Περίπλοκη διαδικασία (μοντέλα ατμοσφαιρικής διόρθωσης, υπέρυθροι αισθητήρες - μικροκύματα, πολυφασματικά δεδομένα).
- ΕΘΘ → θεωρία Planck μέσω του αλγόριθμου μετατροπής:

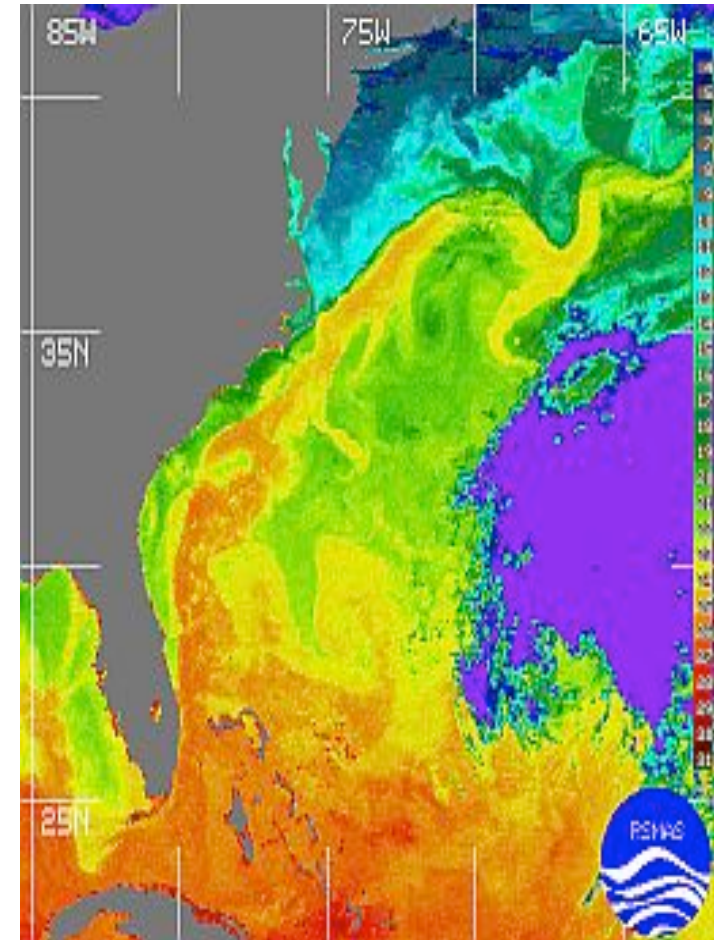
$$BT = \frac{K_2}{\left\{ \ln \left[\frac{K_1}{L} + 1 \right] \right\}}$$

- Όπου:
- BT: Θερμοκρασία Θάλασσας (Βαθμοί Kelvin)
  - K_1 : Σταθερά βαθμονόμησης 1 (watts/(m² * ster * μm)
  - K_2 : Σταθερά βαθμονόμησης 2 (Βαθμοί Kelvin)

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

3. Μάσκα στεριάς

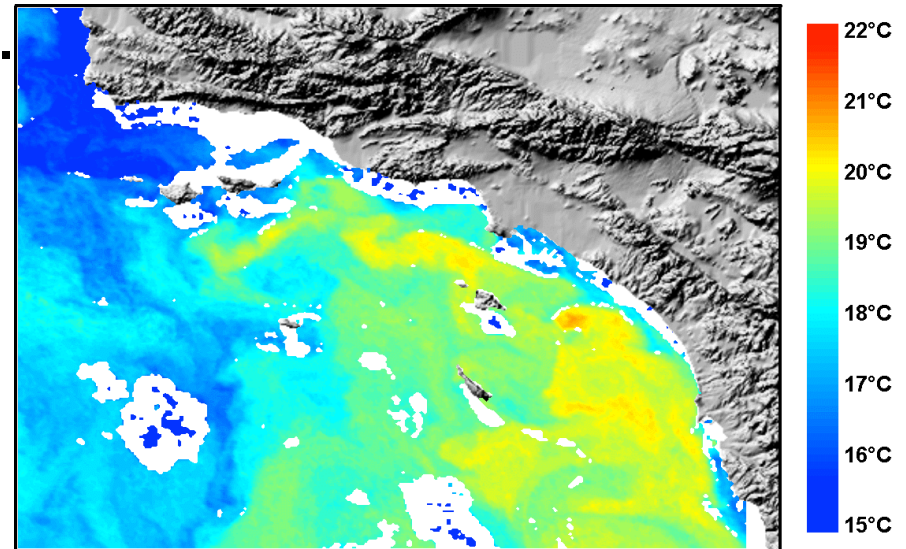
- Ενδιαφέρον στον θαλάσσιο χώρο → η στεριά πρέπει να αποκλειστεί.
- Μείωση περιττής πληροφορίας.
- Μείωση του χρόνου επεξεργασίας των δεδομένων.
- Για τον διαχωρισμό των τιμών εδάφους – θάλασσας, απαιτείται δορυφορική απεικόνιση, καθαρή από άποψη νέφους και σύννεφων.
- Στη συνέχεια, μετατρέπονται σε τιμές 0 και 1, ξηρά και θάλασσα αντίστοιχα.
- Η μάσκα εφαρμόζεται σε όλες τις απεικονίσεις.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

4. Αφαίρεση σύννεφων

- Συνεχή καταγραφή θερμοκρασίας ακτινοβολίας (brightness temperature) άσχετα με το γεγονός ύπαρξης σύννεφων,
- Πρόβλημα παρεμβολής δεδομένων.
  - Συγκεκριμένοι τρόποι αποφυγής χαμηλής θερμοκρασίας (σύννεφα):
    - Τιμή κατωφλίων,
    - Αντανάκλαση σύννεφων,
    - Έλεγχοι χωρικής συνοχής (spatial coherency tests).

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Ατμοσφαιρική διόρθωση

- Χρησιμοποιούμε υπέρυθρους αισθητήρες και μικροκύματα.
- Στο υπέρυθρο η μοριακή ατμοσφαιρική απορρόφηση είναι σημαντική.
- Οι υδρατμοί είναι ένας μεταβαλλόμενος παράγοντας.
- Τα σύννεφα και τα αεροζόλ μερικώς απορροφούνε και εκπέμπουν ακτινοβολία.
- ΕΘΘ συνάρτηση της ακτινοβολίας λαμπρότητας στο πάνω μέρος της ατμόσφαιρας σε διάφορα κανάλια n:
$$E_{\Theta\Theta} = f(T_1, T_2, \dots, T_n)$$
- Η συνάρτηση f είναι πολύπλοκη και έχει την μορφή ενός πολυώνυμου
$$E_{\Theta\Theta} \approx a_0 + a_1T_1 + a_2T_2 + \dots$$

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Αλγόριθμος Multi-Channel Sea Surface Temperature (MCSST)

- Η συνεισφορά των ατμοσφαιρικών υδρατμών είναι διαφορετική για διαφορετικά κανάλια.
- Υποθετικά το έλλειμμα θερμοκρασίας σε ένα κανάλι, που προκύπτει από την ατμοσφαιρική απορρόφηση από τους υδρατμούς, είναι μια γραμμική λειτουργία της διαφοράς θερμοκρασίας λαμπρότητας ανάμεσα σε δύο διαφορετικά κανάλια.
- $E_{\Theta\Theta} = A + B * (T1 - T2) + T1$

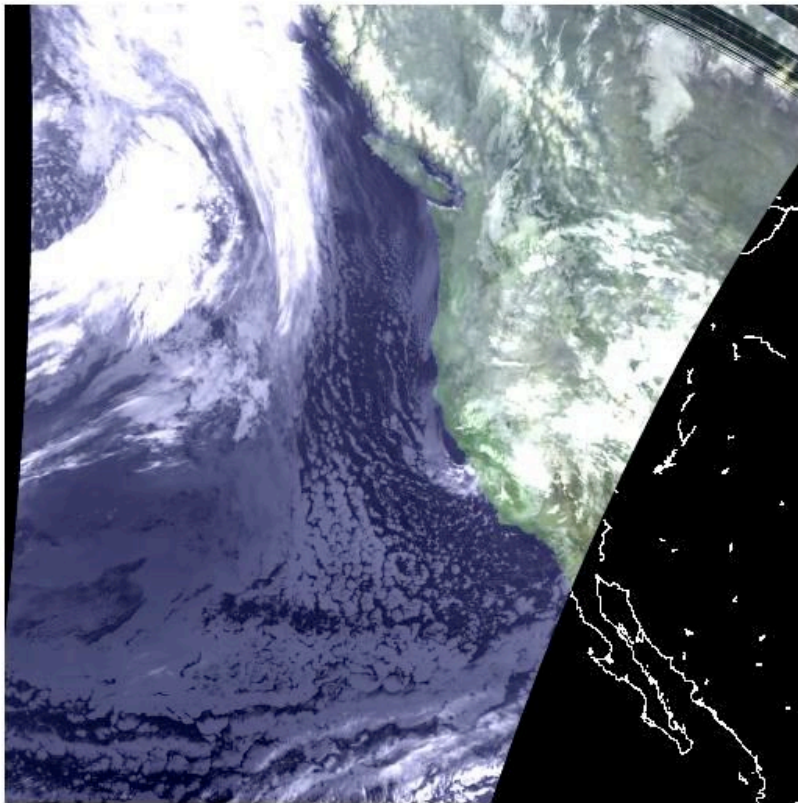
Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Αλγόριθμος Multi-Channel Sea Surface Temperature (MCSST)

- Για παρατηρήσεις κατά την διάρκεια της μέρας χρησιμοποιούνται τα κανάλια στα 11 και 12 μm :
$$ΕΘΘ = 1.0346 * T_{11} + 2.5779 * (T_{11} - T_{12}) - 283.21$$
- Για παρατηρήσεις κατά την διάρκεια της νύχτας το κανάλι στα 3.7 μm (την μέρα αχρηστεύεται λόγω του ηλιακού φωτός):
$$ΕΘΘ 1 = 1.5018 * T_{3.7} - 0.4930 * T_{11} - 273.34$$
$$ΕΘΘ 2 = 3.6139 * T_{11} - 2.5789 * T_{12} - 283.18$$
$$ΕΘΘ 3 = 1.0170 * T_{11} + 0.9694 * (T_{3.7} - T_{12}) - 276.58$$
- ΕΘΘ σε βαθμούς Κελσίου, T σε βαθμούς Κέλβιν, $K = C + 273$

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Αλγόριθμος Multi-Channel Sea Surface Temperature (MCSST)

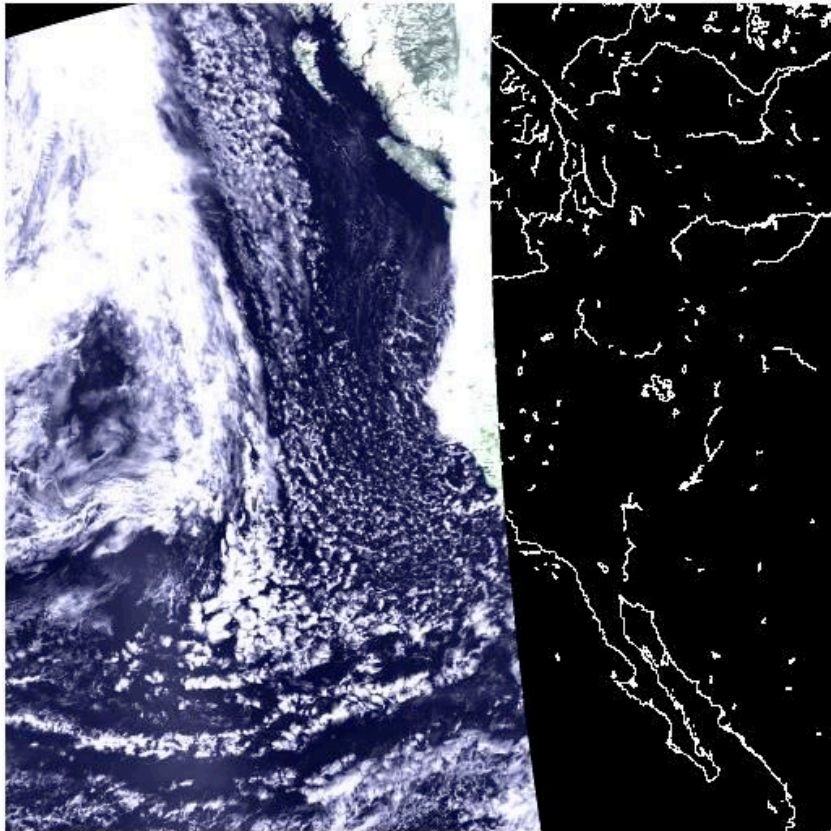
Ατμοσφαιρική διόρθωση:

1. Έλεγχος ανάκλασης στο Ορατό ή Υπέρυθρο (μόνο κατά την διάρκεια της μέρας).

Ανάκλαση ωκεάνιας επιφάνειας χωρίς σύννεφα μικρότερη του 10%
Ανάκλαση ωκεάνιας επιφάνειας με σύννεφα μεγαλύτερη του 50%.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Αλγόριθμος Multi-Channel Sea Surface Temperature (MCSST)

Ατμοσφαιρική διόρθωση:

2. Έλεγχος ομοιομορφίας

Κατώτατο όριο διαφοροποιήσεων τιμών από γειτονικές περιοχές χωρίς σύννεφα (ορίζεται ελαφρώς μεγαλύτερο από τον θόρυβο του αισθητήρα).

Σε περιοχές με μερικά σύννεφα οι διαφοροποιήσεις είναι μεγαλύτερες.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Αλγόριθμος Multi-Channel Sea Surface Temperature (MCSST)

Ατμοσφαιρική διόρθωση:

3. Έλεγχος δια-σύγκρισης μεταξύ καναλιών:

Την νύχτα παίρνονται τρεις ανεξάρτητες μεταξύ τους μετρήσεις ΕΘΘ σε διαφορετικά κανάλια:

$$ΕΘΘ_1 = 1.5018 * T_{3.7} - 0.4930 * T_{11} - 273.34$$

$$ΕΘΘ_2 = 3.6139 * T_{11} - 2.5789 * T_{12} - 283.18$$

$$ΕΘΘ_3 = 1.0170 * T_{11} + 0.9694 * (T_{3.7} - T_{12}) - 276.58$$

Έντονη ατμοσφαιρική συνεισφορά → διαφορά μεταξύ $ΕΘΘ_1$, $ΕΘΘ_2$ και $ΕΘΘ_3$ υπερβαίνει το κατώτατο όριο → υπολογισμένη τελική τιμή ΕΘΘ (pixel value) μαρκάρεται ως άκυρη.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Αλγόριθμος Multi-Channel Sea Surface Temperature (MCSST)

Ατμοσφαιρική διόρθωση:

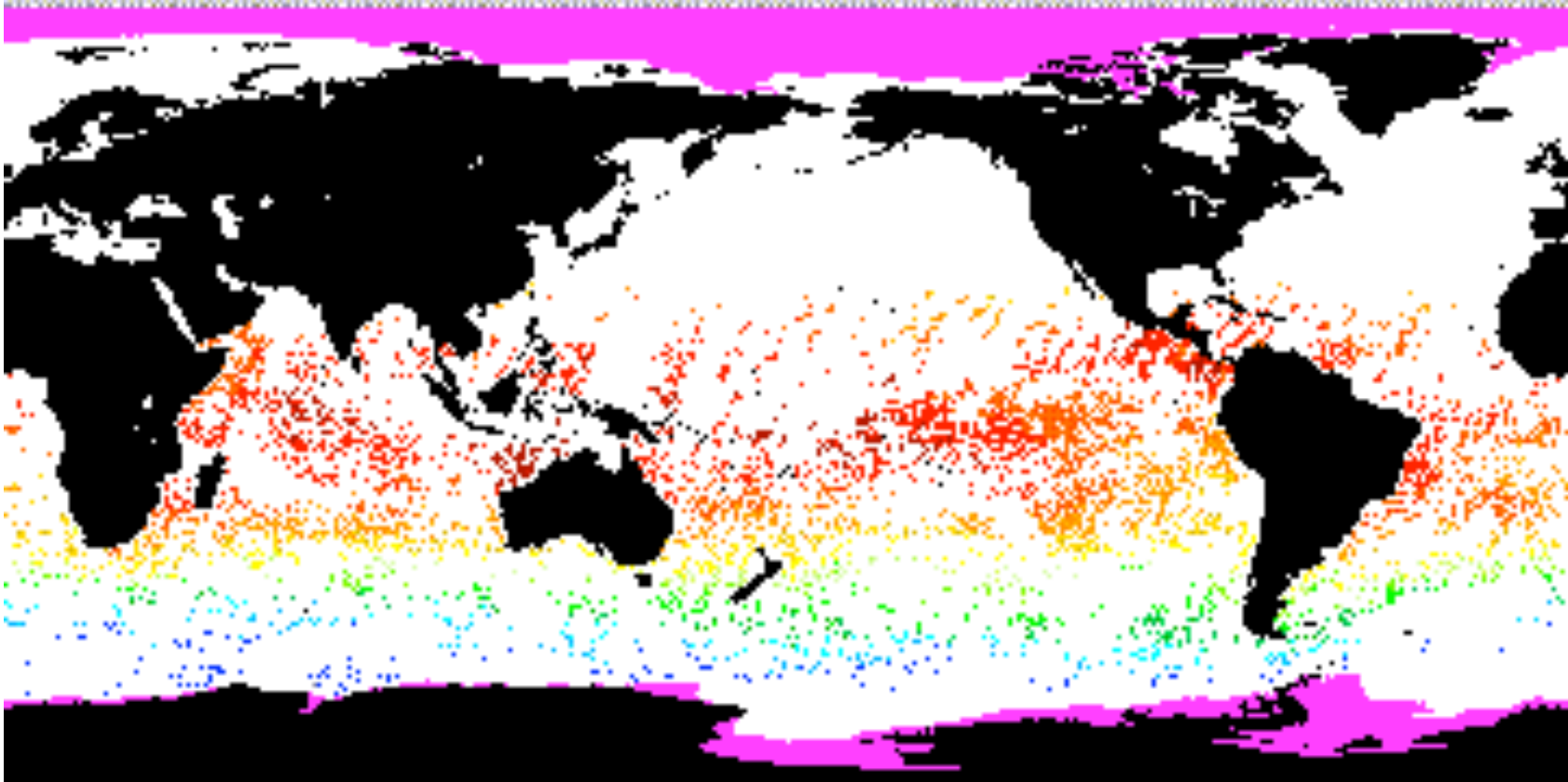
4. Σύγκριση τιμών ΕΘΘ με κλιματολογικά δεδομένα καθώς και με ΕΘΘ από εναλλακτικούς αλγορίθμους.

Έλεγχος «λογικής τιμής»: ΕΘΘ πρέπει να είναι από 2°C έως +35°C.

Έλεγχος «κλιματολογίας»: ΕΘΘ πρέπει να συμπίπτει με τη μηνιαία κλιματολογία στην συγκεκριμένη θέση μέσα στα όρια $\pm 10^\circ\text{C}$.

Συχνά το 80-90% των δεδομένων AVHRR θεωρούνται νεφελώδη.

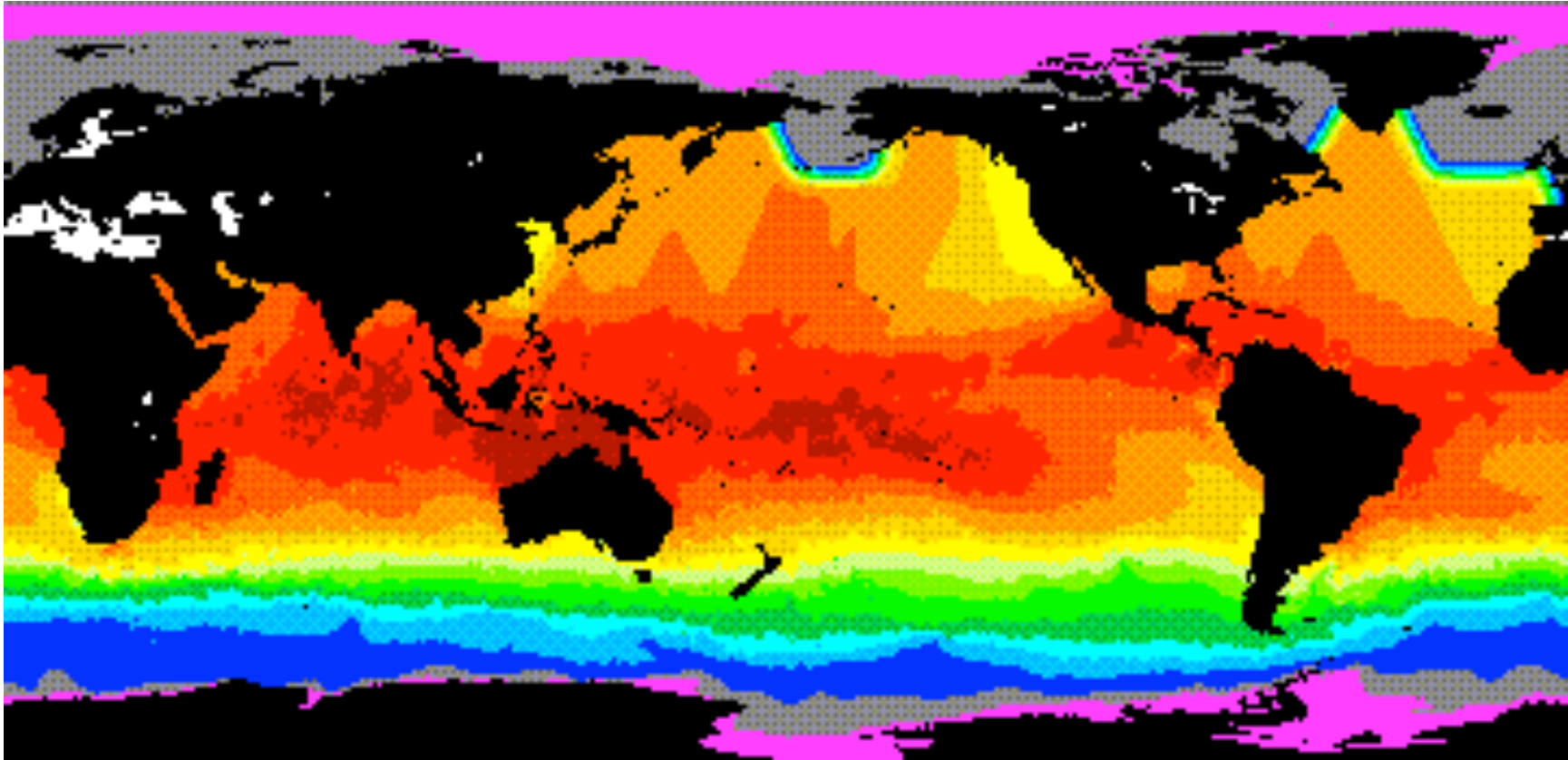
Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Παράδειγμα εβδομαδιαίων δεδομένων AVHRR χωρίς δεδομένα ΕΘΘ λόγω κάλυψης από σύννεφα.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Περιοχές χωρίς μετρήσεις ΕΘΘ → παρεμβολή (interpolated)
δεδομένων → αμφισβητήσιμη ισχύς δεδομένων.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Ατμοσφαιρική διόρθωση σε πολυφασματικούς αισθητήρες

- Στο υπέρυθρο περιοριζόμαστε περιοχές χωρίς σύννεφα.
- Στα μικροκύματα αποφεύγουμε παράκτιες περιοχές.

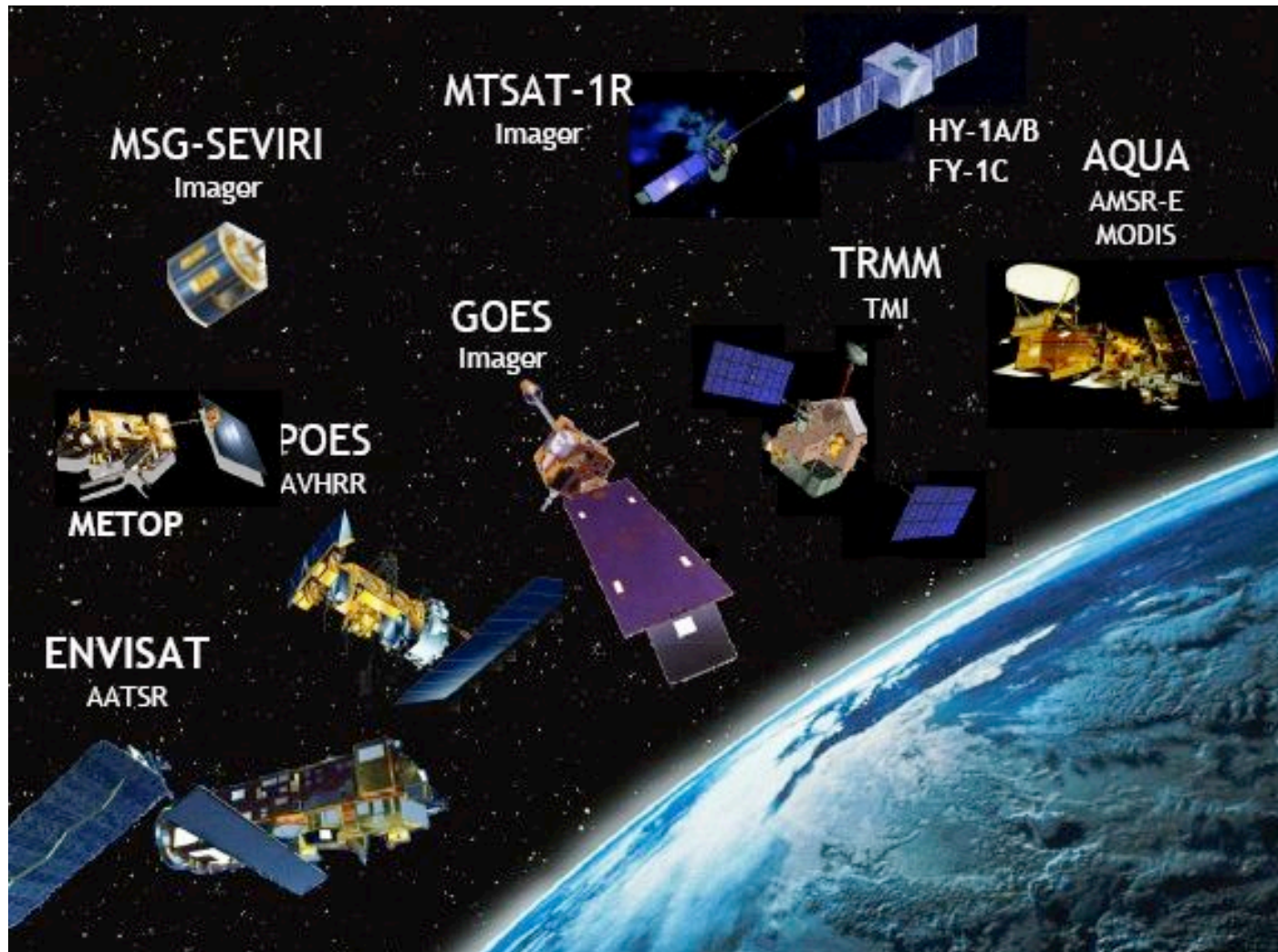
Υπέρυθρο

- Μόνο σε περιοχές χωρίς σύννεφα.
- «Μεγάλη» ατμοσφαιρική διόρθωση μέχρι 15-20 οC στους τροπικούς.
- Μεγάλη χωρική ανάλυση 1 km.
- Υψηλή ραδιομετρική ευαισθησία.
- Πρόβλημα: αεροζόλ.

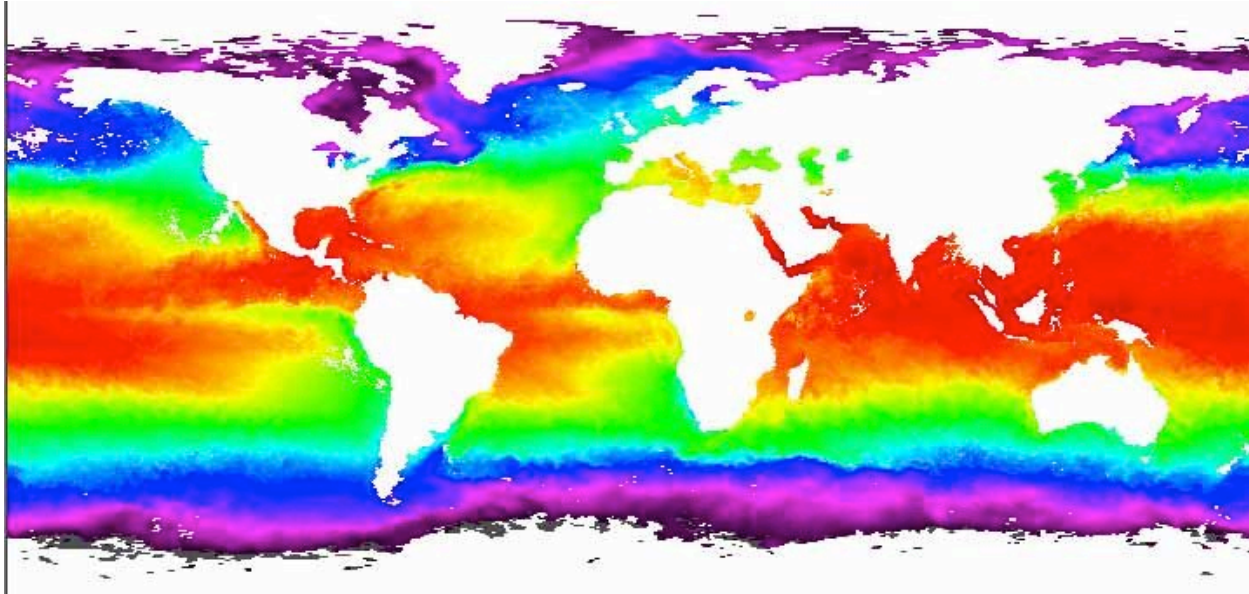
Μικροκύματα

- Επηρεάζονται ελάχιστα από τα σύννεφα.
- «Μικρή» ατμοσφαιρική διόρθωση.
- Μικρή χωρική ανάλυση 20-100 km.
- Γραμμική ραδιομετρική ευαισθησία.
- Πρόβλημα: βροχή, παρεμβολή ραδιοφωνικών κυμάτων.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

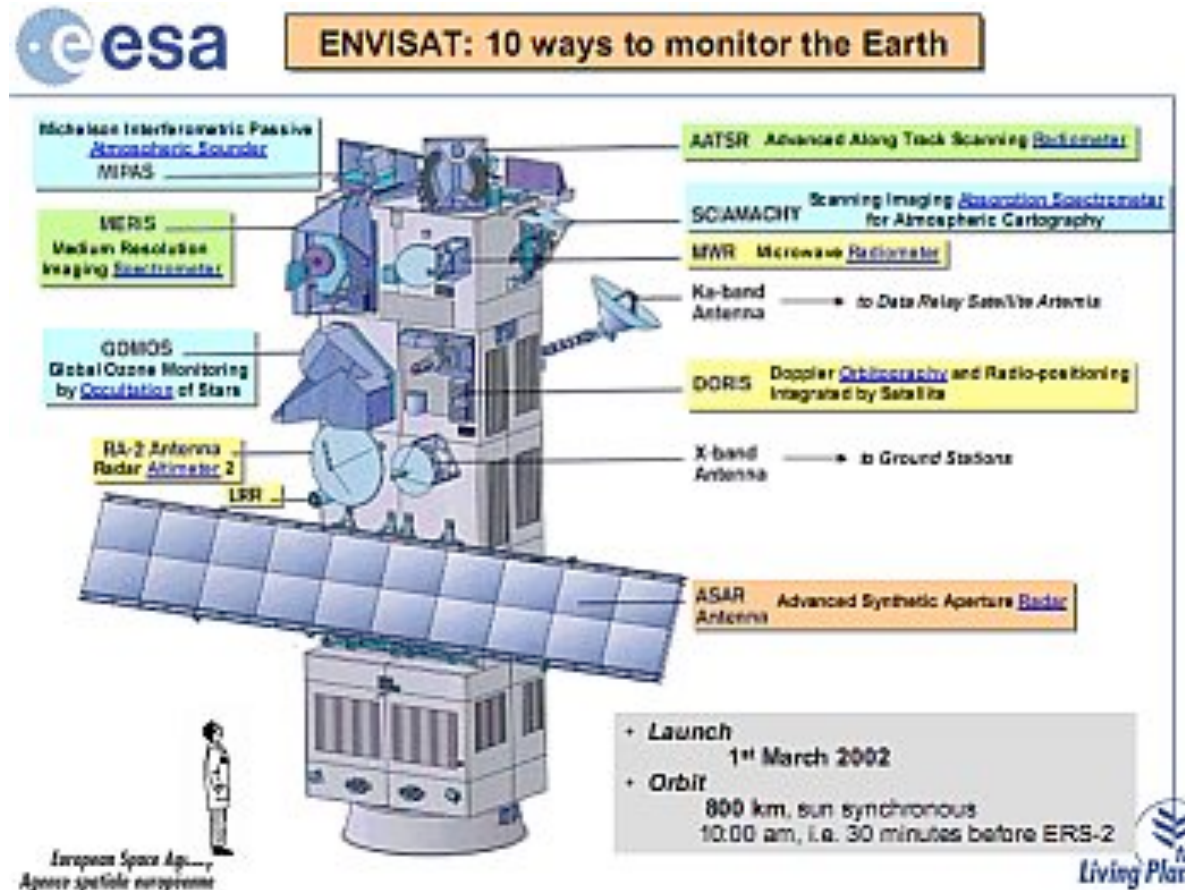
Οι πιο διαδεδομένοι αισθητήρες υπολογισμού ΕΘΘ είναι:

- AATSR (Advanced Along-Track Scanning Radiometer) στον ENVISAT,
- AVHRR (Advanced Very High Resolution Radiometer) στους NOAA,
- MODIS (Moderate Resolution Imaging Spectroradiometer) στους δορυφόρους Terra και Aqua,
- IM-I (Imager Instrument) στους δορυφόρους GOES.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

AATSR (Advanced Along-Track Scanning Radiometer) στον ENVISAT

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

AATSR (Advanced Along-Track Scanning Radiometer) στον ENVISAT

Η Ευρωπαϊκή συνεισφορά στον υπολογισμό της ΕΘΘ.

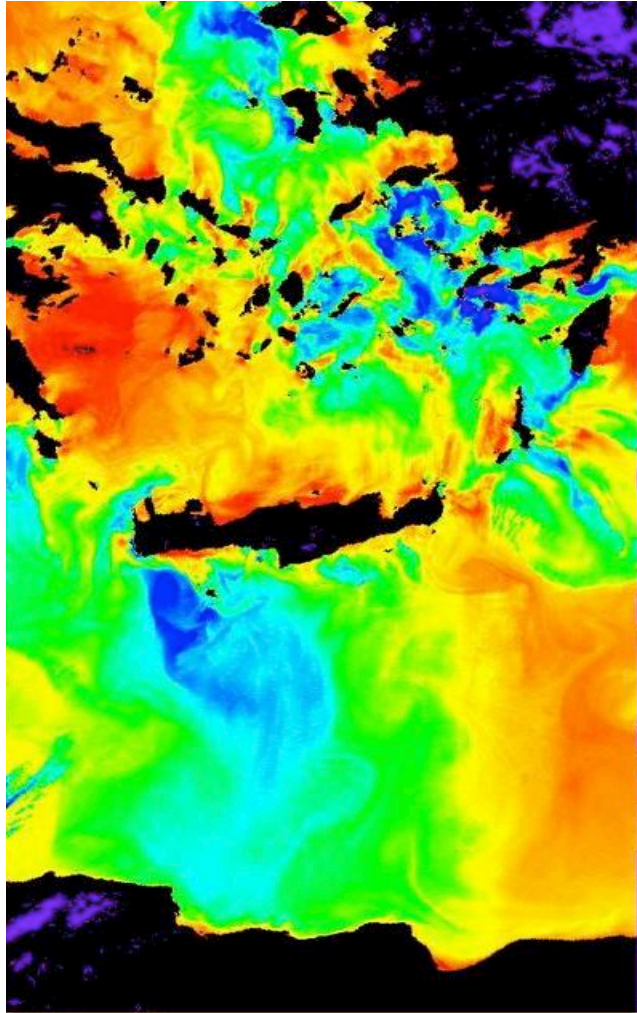
ENVISAT εκτόξευση Μάρτιος 2002, τέλος λειτουργίας Απρίλιος 2012.

Channel	Centre Wavelength	Bandwidth	Primary Application
0.55 μm	0.555 μm	20 nm	Chlorophyll
0.66 μm	0.659 μm	20 nm	Vegetation Index
0.87 μm	0.865 μm	20 nm	Vegetation Index
1.6 μm	1.61 μm	0.3 μm	Cloud Clearing
3.7 μm	3.70 μm	0.3 μm	SST
11 μm	10.85 μm	1.0 μm	SST
12 μm	12.00 μm	1.0 μm	SST

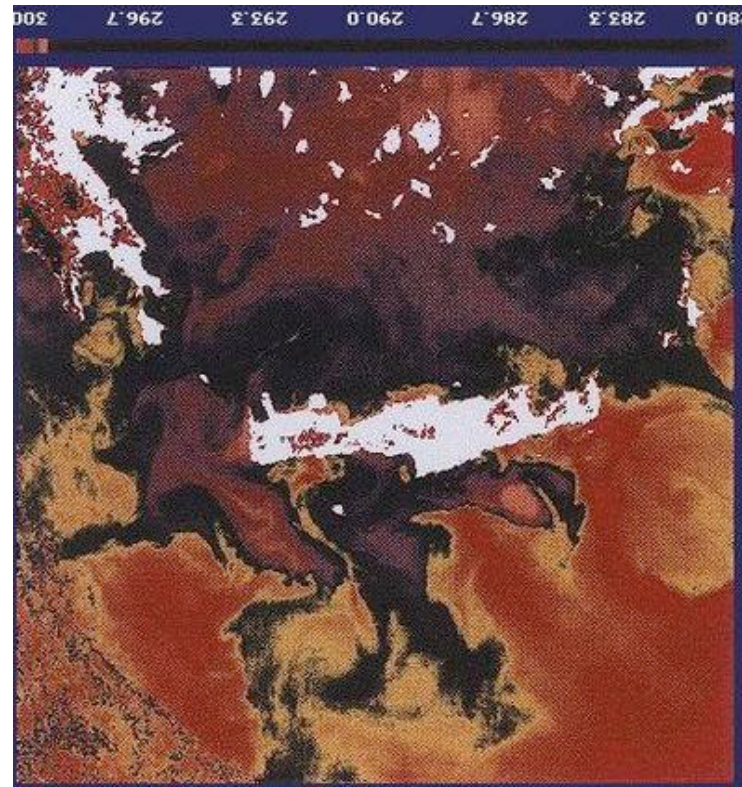
**Ραδιομετρική βαθμονόμηση με δύο μέλαν σώματα,
Ραδιομετρική ακρίβεια 0.3 K,
Χωρική ανάλυση 1 km,
Εύρος λουρίδας σάρωσης στο ναδίρ 512 km.**

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

ATSR (Along-Track Scanning Radiometer) στον ERS

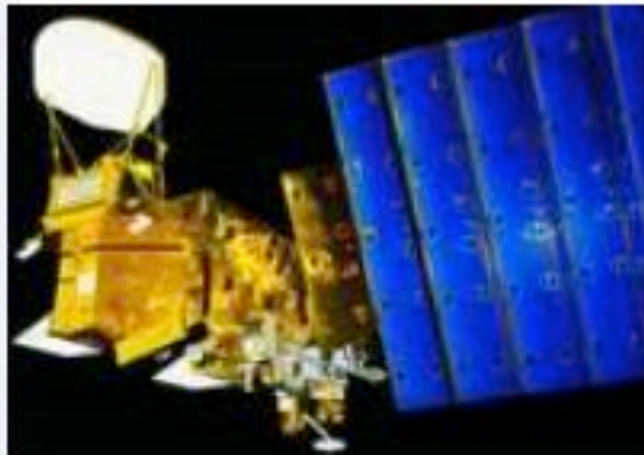

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

MODIS (Moderate Resolution Imaging Spectroradiometer) στους
δορυφόρους Terra και Aqua

MODIS - Aqua

Moderate Resolution Imaging Spectroradiometer

AGENCY	NASA (USA)
SATELLITE	Aqua (EOS-PM1)
LAUNCH DATE	04/05/02
SWATH (km)	2330
RESOLUTION (m)	1000
# OF BANDS	36
SPECTRAL COVERAGE(nm)	405-14385

Χωρική ανάλυση: 250 m (bands 1-2), 500 m (bands 3-7), 1000 m (bands 8-36)

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

**MODIS (Moderate Resolution Imaging Spectroradiometer) στους
δορυφόρους Terra και Aqua**

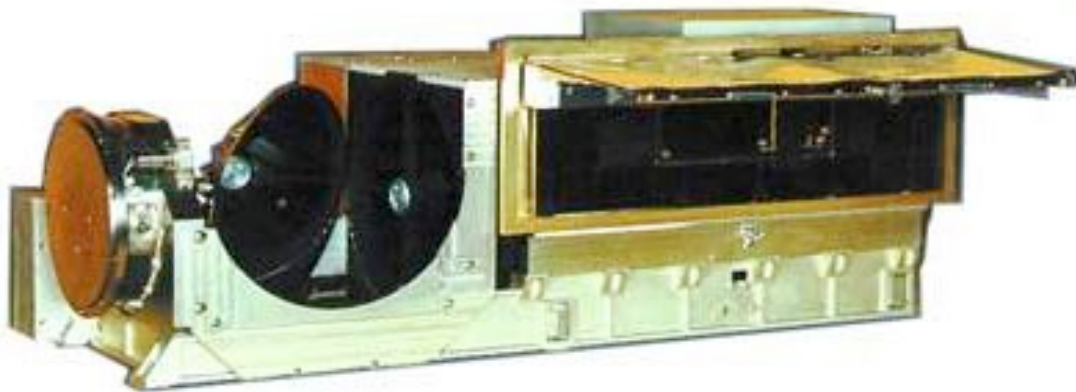
Table 1. Bands for MODIS Infrared SST Determination

Band Number	Band Center (μ)	Bandwidth (μ)	NE•T (K)
20	3.750	0.1800	0.05
22	3.959	0.0594	0.07
23	4.050	0.0608	0.07
31	11.030	0.5000	0.05
32	12.020	0.5000	0.05

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Advanced Very High Resolution Radiometers (AVHRR)

Ιστορικά ο σημαντικός υπέρυθρος δορυφορικός αισθητήρας στους δορυφόρους NOAA από το 1978.

AVHRR/3

Η μέτρηση της ΕΘΘ από υπέρυθρους δορυφορικούς αισθητήρες είχε μεγάλο αντίκτυπο στην ωκεανογραφία και άλλες περιβαλλοντικές επιστήμες.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας (ΕΘΘ)

- Αρχικά χρησιμοποιήθηκε το VHRR (Very High Resolution Radiometer) και είχε μόνο ένα κανάλι στο ορατό και ένα στο υπέρυθρο.
- Το AVHRR (Advanced Very High Resolution Radiometer) πρωτοεμφανίστηκε στον δορυφόρο TIROS-N (Television Infrared Observation Satellite) το 1978.

NOAA-11

Δορυφόροι NOAA:

- σχεδόν πολικοί,
- ηλιοσύγχρονη τροχιά,
- μέχρι και NOAA 18.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Δορυφόροι NOAA με AVHRR

<u>Δορυφόρος</u>	<u>Εκτόξευση</u>	<u>Λειτουργία</u>
TIROS-N	13/10/78	19/10/78 - 30/01/80
NOAA-6	27/06/79	27/06/79 - 16/11/86
NOAA-7	23/06/81	24/08/81 - 07/06/86
NOAA-8	28/03/83	03/05/83 - 31/10/85
NOAA-9	12/12/84	25/02/85 - 11/05/94
NOAA-10	17/09/86	17/11/86 - 16/10/1991

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Δορυφόροι NOAA με AVHRR

<u>Δορυφόρος</u>	<u>Εκτόξευση</u>	<u>Λειτουργία</u>
NOAA-11	24/09/88	08/11/88 - 13/09/94
NOAA-12	14/05/91	14/05/91 - 15/12/94
NOAA-14	30/12/94	30/12/94 - 23/05/07
NOAA-15	13/05/98	13/05/98 – παρόν
NOAA-16	21/09/2000	21/09/2000 – παρόν
NOAA-17	24/06/2002	24/06/2002 – παρόν
NOAA-18	20/05/2005	20/05/2005 – παρόν
NOAA-19	06/02/2009	06/02/2009 – παρόν

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Χαρακτηριστικά αισθητήρα AVHRR

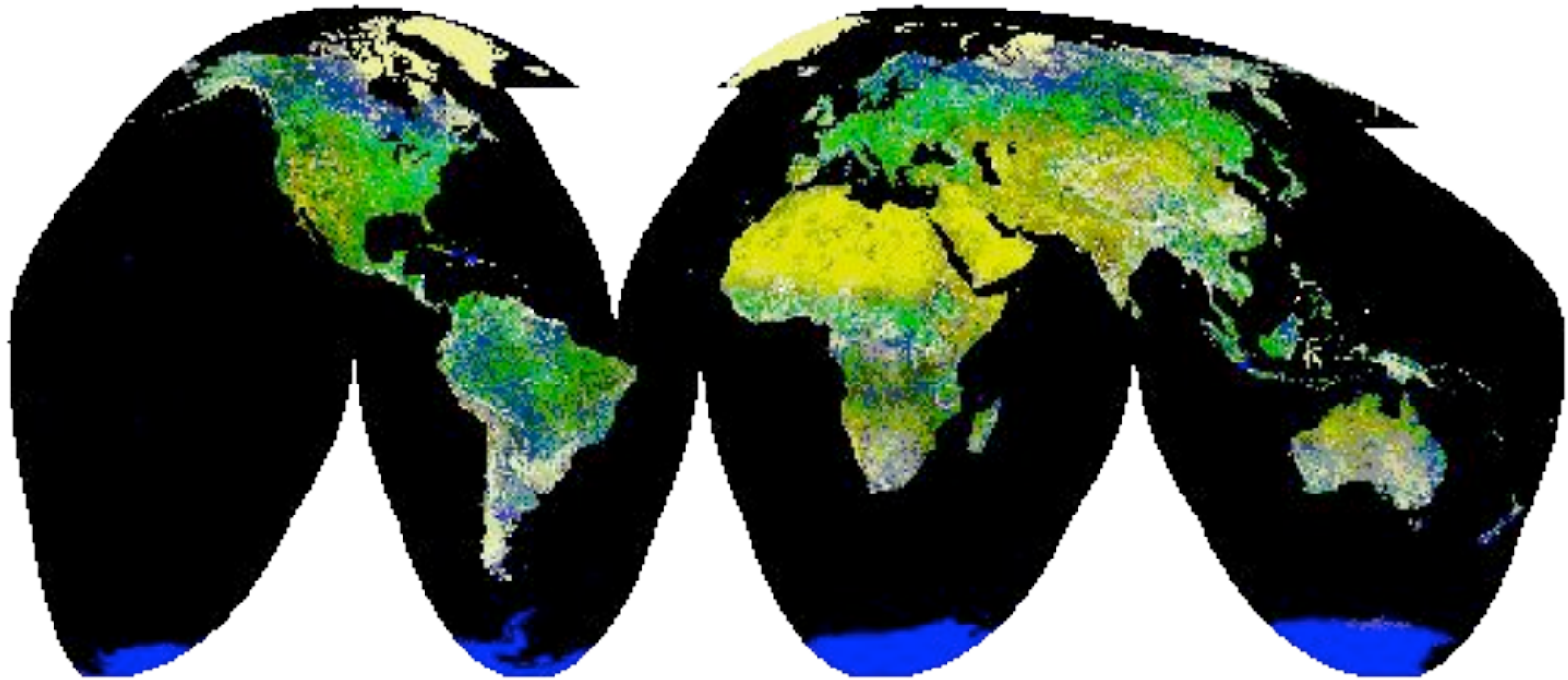
Κανάλι	Δορυφόροι NOAA-6,8,10 [μm]	Δορυφόροι NOAA-7,9,11,12,14,15, 16,17,18 [μm]	IFOV [mrads]
1	0.58 - 0.68	0.58 - 0.68	1.39
2	0.725 - 1.10	0.725 - 1.00	1.41
3	3.55 - 3.93	3.55 - 3.93	
3A	-	1.58 - 1.64	1.51
3B	-	3.55 - 3.93	
4	10.50 - 11.50	10.3 - 11.3	1.41
5	10.50 - 11.50	11.5 - 12.5	1.30

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Χαρακτηριστικά αισθητήρα AVHRR

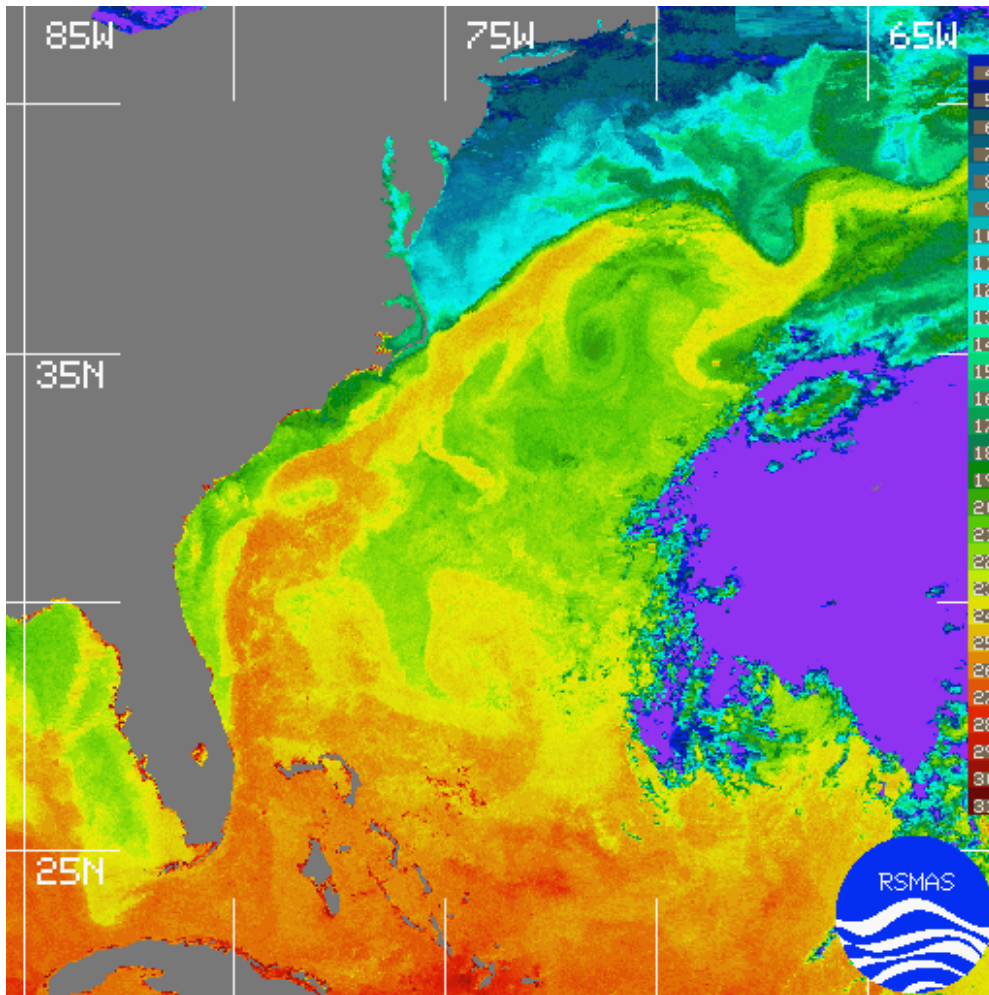
- Στιγμαίο Πεδίο Κατόπτρευσης (IFOV) ≈ 1.3 mrad,
  - Πεδίο Κατόπτρευσης στο ναδίρ 1.1 km,
  - Εύρος λουρίδας σάρωσης στο ναδίρ 2500 km,
  - Ύψος τροχιάς 833 km,
  - Περίοδος τροχιάς 102 min,
  - Ημερήσιες ολοκληρωμένες τροχιές 14.
-
- Αλληλοεπικάλυψη μεταξύ γειτονικών τροχιών δορυφόρων με AVHRR,
  - Η επιφάνεια της γης σαρώνεται τουλάχιστον δύο φορές ημερησίως,
    - μία φορά από τις ανοδικές (μέρα) τροχιές και
    - μία φορά από τις καθοδικές (νύχτα) τροχιές.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Ο λόγος μεταξύ του εγγύς υπέρυθρου και του υπέρυθρου καναλιού του AVHRR ονομάζεται Normalized Digital Vegetation Index (NDVI) και χρησιμοποιείται ευρέως στην ανάλυση βλάστησης ξηράς.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

- Πολλαπλές εφαρμογές με παρατηρήσεις AVHRR της ΕΘΘ.
- Ανάλυση χωρικών και χρονικών διαφοροποιήσεων της ωκεάνιας κυκλοφορίας.
- Ωκεάνια κυκλοφορία → δέκτης για το κλίμα.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Δεδομένα AVHRR

- **High Resolution Picture Transmission (HRPT)**
HRPT δεδομένα, είναι μέγιστης ανάλυσης, μεταδίδονται προς τον επίγειο σταθμό καθώς συλλέγονται.
- **Local Area Coverage (LAC)**
LAC δεδομένα, μέγιστης ανάλυσης, αποθηκεύονται για μετέπειτα μετάδοση προς τους επίγειους σταθμούς.
- **Global Area Coverage (GAC)**
GAC δεδομένα, παρέχουν ημερησίως παγκόσμια κάλυψη, χαμηλή ανάλυση, αποθηκεύονται για μετέπειτα μετάδοση προς τους επίγειους σταθμούς.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Δεδομένα AVHRR

Συλλέγονται σε διάφορα επιστημονικά κέντρα:

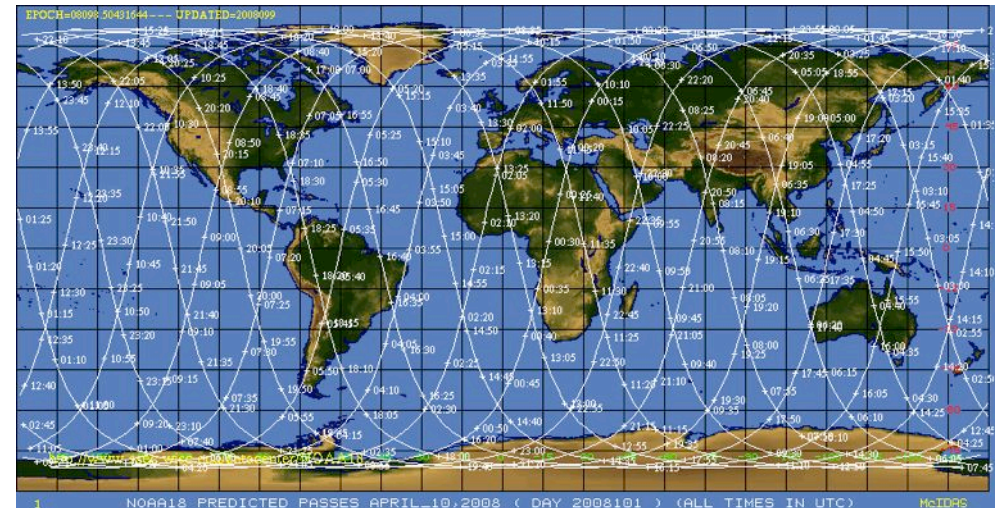
- **EROS**
Earth Resources Observation Systems data center.
- **EDC**
Earth Resources Observation Systems Data Center.
- **NOAA/NESDIS**
National Environmental Satellite, Data and Information Service of
National Oceanic and Atmospheric Administration.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Επεξεργασία δεδομένων AVHRR

Γεωπροσανατολισμός

Μοντέλο τροχιάς (πίνακες που προβλέπουν την θέση του δορυφόρου για συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα)
- NAVY Space Surveillance.

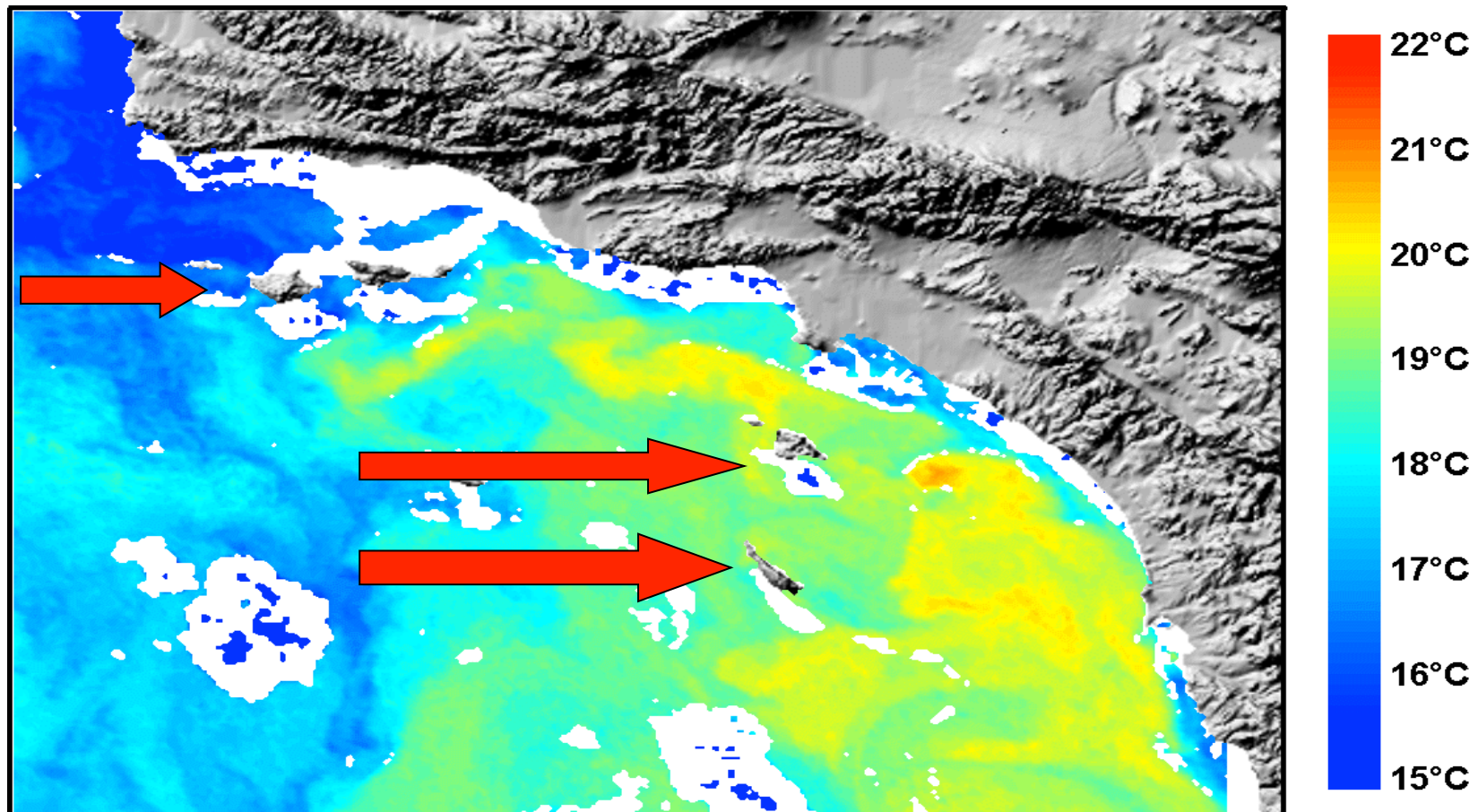
Τροχιά NOAA 18 για 10/04/2008

- Απαιτείται πιο λεπτομερής καθορισμός λόγω της περιστροφής της γης.
- Ακρίβεια συστηματικού γεωπροσανατολισμού 5 km.
- Τροχιές των δορυφόρων NOAA:

<http://www.ssec.wisc.edu/datacenter/NOAA18/>

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

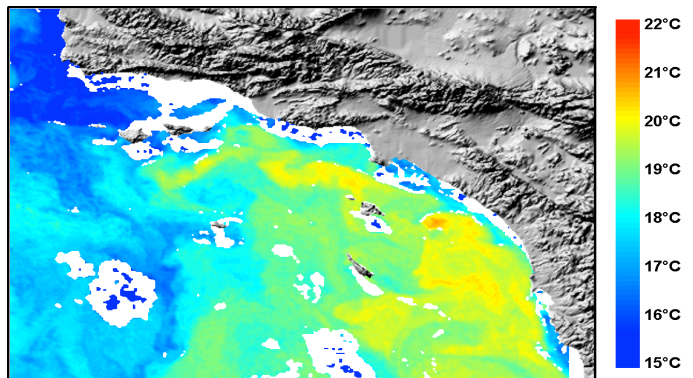
Επεξεργασία δεδομένων AVHRR

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Επεξεργασία δεδομένων AVHRR

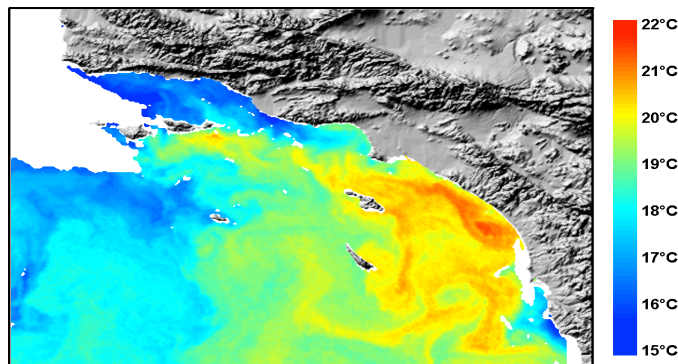
Γεωπροσανατολισμός

- Μέθοδοι προσδιορισμού → ακρίβεια 1 km $\approx$ Στιγμαίου Πεδίου Κατόπτρευσης (IFOV).

- Συσχέτιση χαρακτηριστικών της εικόνας με:
  - χάρτες ακριβείας ή
  - χάρτες εικόνων με αναγνωρίσιμα χαρακτηριστικά: ακτογραμμές, υδάτινες μάζες ποταμοί.

- Συσχέτιση με νέες δορυφορικές τηλεπισκοπικές εικόνες χρησιμοποιώντας τεχνικές επεξεργασίας.

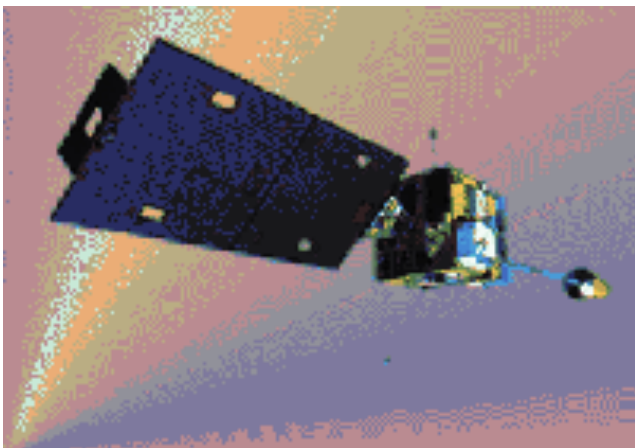

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Δορυφόροι GOES με Imager Instrument (IM-I)

- Σειρά NOAA Γεωστάσιμων Επιχειρησιακών Περιβαλλοντικών Δορυφόρων (Geostationary Operational Environmental Satellites - GOES).
- Δεδομένα από 2 δορυφόρους:
GOES East (GOES-10) και GOES West (GOES-12).
- Ημερήσιες απεικονίσεις στην ιστοσελίδα: <http://www.goes.noaa.gov/>
- Παρέχουν δεδομένα Level 3 ΕΘΘ με χωρική ανάλυση 6 km στις ζώνες:
180W με 30W και 45S με 60N.

GOES WEST

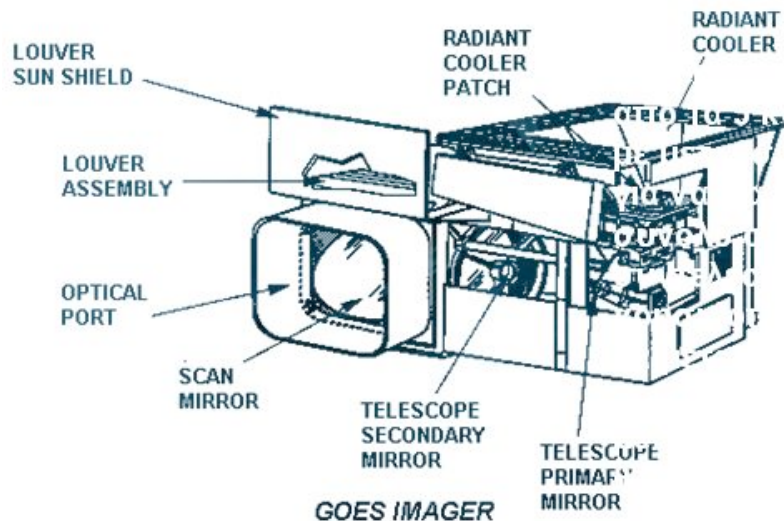

GOES EAST

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Δορυφόροι GOES με Imager Instrument (IM-I)

GOES Imager: συλλέγει δεδομένα σε 5 κανάλια (1 ορατό και 4 υπέρυθρα) κάθε 1 ώρα με χωρική ανάλυση 4 km.

Θερμοκρασίες λαμπρότητας 5 καναλιών
↔ μετρήσεις σημαδούρες
→ παραγωγή συντελεστών.

Συντελεστές → μετατροπή θερμοκρασιών
λαμπρότητας σε μετρήσεις ΕΘΘ.

Παρόμοια θεωρία με τον μη γραμμικό
αλγόριθμο των AVHRR.

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Δορυφόροι GOES με Imager Instrument (IM-I)

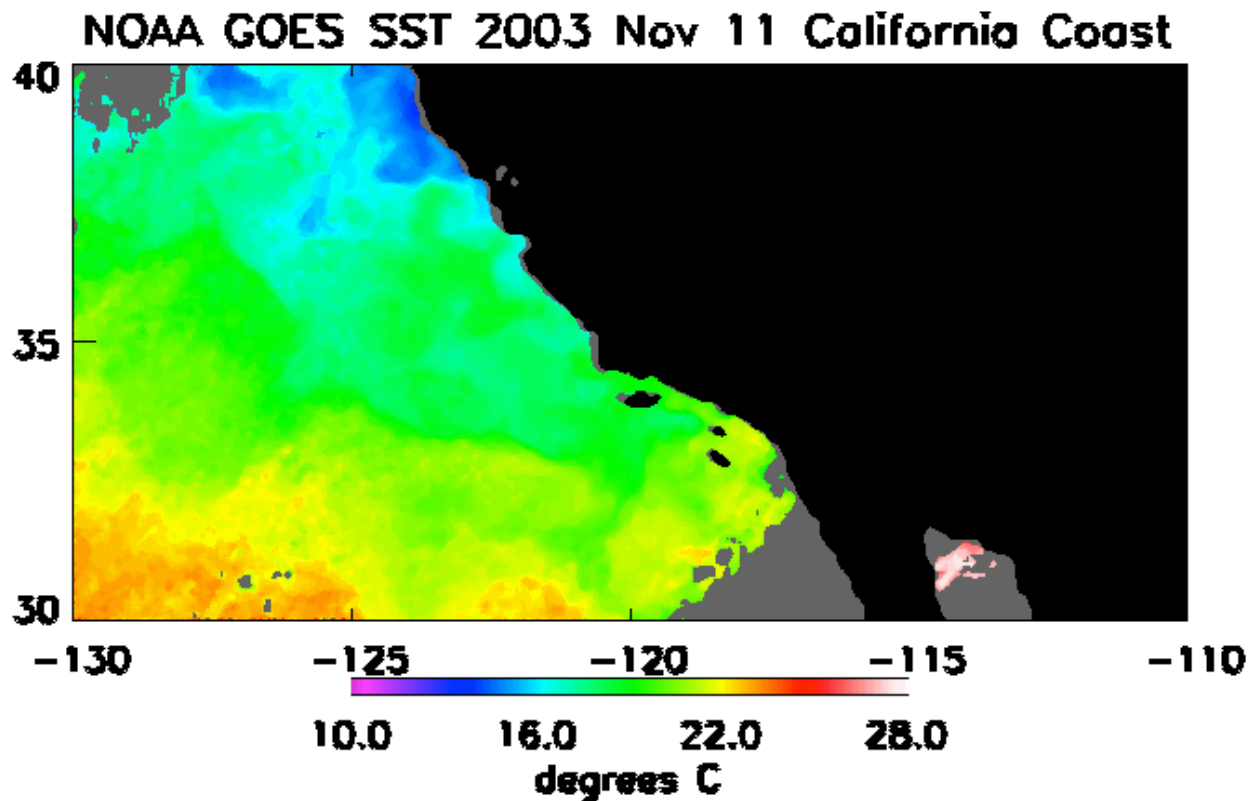
Κανάλι	Μήκος κύματος [μm]
1 (Ορατό)	0.55 - 0.75
2 (Shortwave)	3.80 - 4.00
3 (Υγρασία)	6.50 - 7.00
4 (Υπέρυθρο 1)	10.20 - 11.20
5 (Υπέρυθρο 2)	11.50 - 12.50

Ραδιομετρική βαθμονόμηση:

Το διάστημα και εσωτερικό υπέρυθρο μέλαν σώμα στους 290 ° K

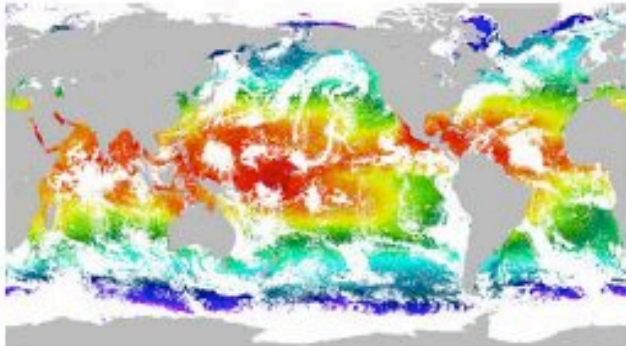
Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Δορυφόροι GOES με Imager Instrument (IM-I)

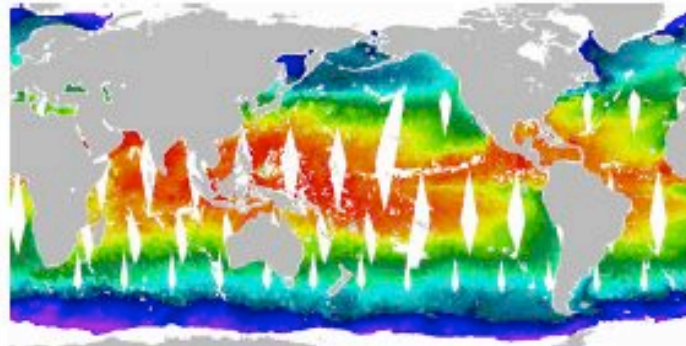

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

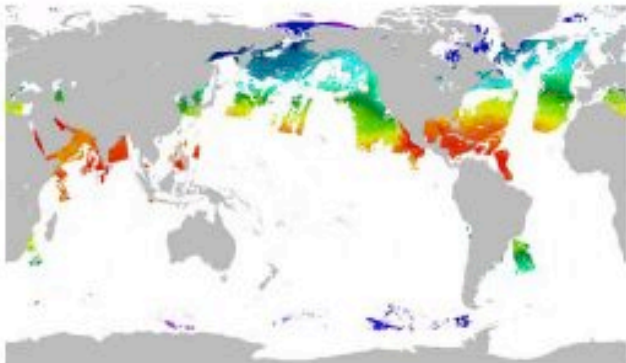
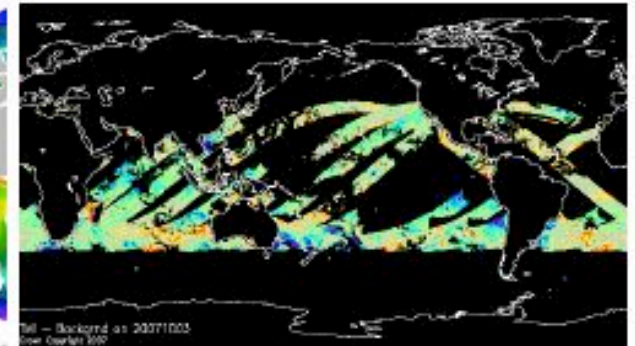
**METOP
AVHRR GAC (9km)**

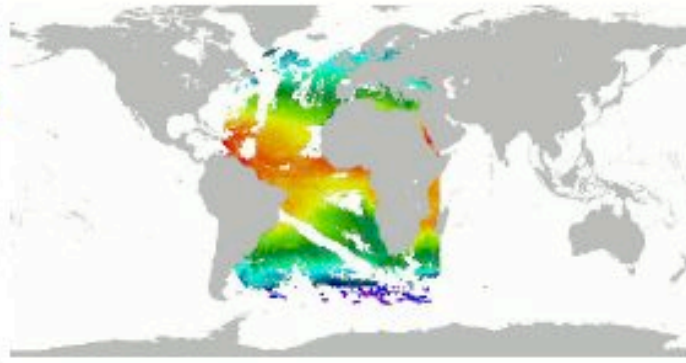
AMSRE (25/12km)

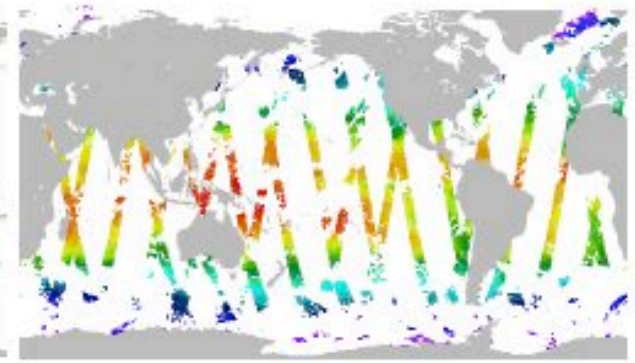
TRMM/TMI (25km)

**N-17/18
AVHRR LAC (1km)**

MSG (5/10km)

AATSR (1km)

Επιφανειακή Θερμοκρασία Θάλασσας από υπέρυθρα ραδιόμετρα

Οργανισμός	Ιστοσελίδα	Δορυφορικός Δέκτης	Επίπεδο Δεδομένων	Χωρική Διακριτική Ικανότητα
NASA	http://disc.sci.gsfc.nasa.gov	Modis Aqua	3ο	4.6 km
NASA	http://oceancolor.gsfc.nasa.gov	Modis Aqua / Terra	2ο & 3ο	1km – 4.6km
ESA	http://www.ghrsst.org	AMSRE	2 & 4	25km
		ATS	2 & 4	1 km
		AVHRR	2 & 4	9 km
		GOES	2 & 4	6km
		MODIS	2 & 4	1km – 4.6km
		SEVIRI	2 & 4	10km
ESA	http://www.medspiration.org	TMI	2 & 4	25km
		AMSRE	2 & 4	25km
		AVHRR	2 & 4	9 km
		ATS	2 & 4	1 km
NASA	http://podaac.jpl.nasa.gov	SEVIRI	2 & 4	10km
		TMI	2 & 4	25km
		AVHRR	2 & 3	9 km - 18km
Meteo France	http://www.osi-saf.org	MODIS	3	4.6 km – 9km
		GOES	3	6km
NASA	http://www.remss.com	AVHRR	2 & 4	1km – 9km
		GOES	2 & 4	6km – 9 km
United States Geological Survey	http://glovis.usgs.gov	TMI	3 & 4	25km
		AMSRE	3 & 4	25km
ESA	http://earth.esa.int/dataproducts/	AVHRR	1 & 2	1km – 9 km
		MODIS	1 & 2	1 km
CNES	http://bulletin.mercator-ocean.fr	AATSR	1 & 2	1 km
		AVHRR	1 & 2	1km – 9 km
		MODIS	1 & 2	1 km – 4.6km
		AVHRR	4	9km